Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 296 (16519) | 1983 оной декабриин 27, вторник | Сэн 3 мүнгэн.

...ЙЛЭДБЭРИИН ...ӨӨСЭНҮҮДЫЕ ...ҮСЭД ЭЛИРҮҮЛХЭ

...коллектив бүхэн, ажалша хүн бүхэн туйлаһан ...даа, хэһэн бүхы юумэеэ эрьен харадаг, дутуу ... шэнжэлэн үзэдэг һайхан заншалтай. Харин ...р байгша ондо омогорхохошье, баярлахашье ...ида бии. Республикымнай промышленность, ...тудэйхиһээ һайнаар хүдэлжэ, продукци бүхы...ха, гүрэндэ худалдаха энэ жэлэйнгээ түсэбтэ ...ые дүүргэжэ байнхай. Түсэбһөө гадуур энэ ... нэгэ һарын туршада 6,7 миллион түхэригэй ...гаргагдаа. Түрүү предприятинуудай тоо оло...лай бүтээсэ нёдондо жэлэйхиһээ 4,5 процен...жа, энээнэй ашаар промышленна продукциин ...9,8 процентиь абтаһан байха юм.

...манай республикын хүдөө ажахыда ехэ ураг...болоо. Хура бороотой байжа, орооһо таряанай, ...ой баян ургаса хуряагдаа. Һүүлэй арбаад жэл...үй хэмжээнэй таряан абтаа, малай бүдүүн ...мэтэ тэжээл ехээр нөөсэлэгдөө. Таряалангай ...һөө 13,4 центнер орооһон, 69 центнер хар...25 центнер овощ хуряагдаба. Энээнэй ашаар ...най гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө 123 про...абха—132 процент дүүргэһэн жэшээтэй. Мал ...аг шэмэ дээшэлээ. Тиигэжэ нёдондо жэлэйхи... ехэ мяхан, һүн, нооһон, үндэгэн абтаһан

...ыа барилгада, транспорт болон хэлхеэ холбоо...тэдэ, мүн хүн зоной һуудал байдал улам һай...эрэгтэшье һайн хубилалтанууд болоо гээшэ.

...хамта арадай ажахын һалбари бүхэндэ ашаг...үшөөл ехэ арга боломжонууд байһан зандаа ...эмдэглэлтэй. Энээн тухай тодорхой хөөрэлдөө...ийһэн городской болон районно партийна кон...и дээрэ болоһон байха юм. Конференциин ...илангаяа хүдэлмэришэд, колхознигууд болон ...үшөөл бии байгаа дутуу дунданууды, шиид...болоһон олон асуудалнуудые элишэлэн харуул...ой һанамжа дурадхалнуудые оруулһан байна.

... Улаан-Үдын городской партийна конференци ...лоприбор» заводой токарьнуудай бригадир ...еев иигэжэ тэмдэглэбэ: «...заводтомнай шиид...асуудалнууд олон. Нэн түрүүн цехүүд болон ... хүдэлмэриин жэгдэ бэшэ байһаниинь харам...эхиндэ арайхан хүдэлөөд, харин эсэс багтань ...й ажаллаха ушар гарана. Материально-техни...алга муугаар табигданхай. Ажалай эмхидхэл ... Үнэхөөрзөшье олохон промышленна пред...жэлэй дүрбэн сагта жэгдэ һайнаар хүдэлжэ ...элдэб шалтагаанаар һаатаха ушар үзэгдэнэ. ...э дурдалтай. «Электромашина» заводто һарын ...үрбан хоногто бүхы продукциинь 69 процент, ...маш» заводто—58 процент, прибор бүтээл...дэ—57 процент гаргагдана.

...промышленностьда бэшэ, харин барилгын, ... болон бусад һалбаринуудта материальна ...асуудалнууд гүйсэд дүүрэнээр шиидхэгдэнэгүй. ...ин хүсэнүүд хүсэд ашаглагданагүй. Жэшээ..., Сэлэнгын целлюлозно-картоной комбинадай ...араалагдаһан хүсэ шадал оройдоол 50 процент, ...ай түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой—53 процент, ...таж хубсаһанай фабрикын—30 процент ашаг...айна бшуу. «Гусиноозёрская» шахта гүйсэд ...үдэлнэгүй.

...ажахын һалбари бүхэндэ эрдэм, техникын туй..., түрүү дүй дүршэлые үйлэдбэридэ үргэнөөр ..., гарай ажал оньһожоруулха, хүдэлмэришэнэй ...адабари дээшэлүүлхэ гэхэ мэтэ ябуулганууд ...мэриин ашаг үрэ улам бүри ехэ болгохо, ...эбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ ...нөөсэ арга боломжонууд болоно гээшэ.

...ажахыдашье хэрэглэгдээгүй нөөсэнүүд олон. ... газар таряалангаа эзэн ёһоор элдүүрилжэ, ...альна гурим шадамараар хэрэглэжэ, эрхим ...ортовой үрэһэ хүрэнгеэр тарилга хэжэ, мине...он нютагай үтэгжүүлгэ һайнаар хэрэглэжэ, ...анай, үбһэ ногооной болон хартаабхын баян ...аанагүй абадаг болохо гээшэ мүнөө үедэ тон ...агтал манай нютагай эрхэ байдалда тааараһан ... заабариин ёһоор хүдэлһэн лэ газарта һайн ...на гэжэ мүнөө жэлэйшье бодото байдал ха...ээниие Хяагтын районой Алтайн совхозой, ...колхозой, Мухар-Шэбэрэй районой «Искра» ...элэнгын районой XX партсъездын нэрэмжэтэ ...олон бусад ажахынуудай энэ жэлэй дүнгүүд ...гэршэлжэ үгэнэ бшуу. Тиигэбэшье тон адли ...й, эрхэ байдалтай аад, бусадһаа хоёр дахин ...абаһан ажахынууд байха юм. Энэмнай бии ...ы арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглээгүй, ...ландаа хайша хэрэгээр хандажа, агротехни...үүдые дүүргээгүйн хойшолон мүн болоно.

...да мүн лэ нөөсэ арга боломжонууд бии гээшэ. ... ехээр гарзада ороно, түл түрэсэ үшөөл ба... тиихэдээ нарай мал бүри олоор гарзалагда...мал һубайржа, жэл соо түл үгэнгүй үнгэрнэ ...үлжа абаһан үбһэ тэжээлээ буйлуулан, шанар...малдаа эдюулээд, үлүүсэ ехээр гаргашалаад, ...үрэмөөр ашаг шэмэ зарим газарта абтанагүй ...ээ үзэгдэлнүүд олохон ажахынуудта дайрал-

...мэһээ эгээл мүнөө үедэ хоёр жэлэй хилэ дээ... асуудалнуудые гүнзэгыгөөр шэнжэлжэ, шал...ень элишэлжэ, ерэхэ жэлдэ тэдэнээ дабтаха...охихо хэмжээнүүд хараалагдаха ёһотой боло...дэ, мүнөө үедэ гүрэнэй түсэбтэ даабаринууд ...дажа, ажалша коллектив бүхэн, бүхы арга ...даа хаража үзөөд, социалис уялганууд болон ...үсэбүүдые абажа байнхай. Тиимэһээл үнгэр...жэлэй хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдые шүүмжэлхы ...ин нягтаар хаража үзэхэ, дутуу дунданууда ...эглэгдээгүй нөөсэнүүдые элирүүлэн гаргаад, ... тэдэнээ гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэжэ, үйлэд...г үрэ ба продукциин шанар һайжаруулха хэм...ланууд тодорхойлогдохо болоно бшуу. Мүн ...шиидхэлгын түрүү онол аргануудые, илангаяа ...олон хамтын подряд, комплексно бригадануу...элиэ, урмашуулгын гурнмуудые нарижуулга ... үргэнөөр хэрэглэхэ, социалис мүрысөө мүнөө...эрилтэдэ харюусамаар эмхидхэхэ ябадал хаа ...ааада абтаха зэргэтэй.

...ришэд болон колхознигуудые, арадай ажахын ...мэргэжэлтэдые социалис уялга болон угтам...үүдые абалгада үргэнөөр хабаадуулха гээшэ ...анартай. Энэ талаар һайшаамаар жэшээнүүдые ...фрам-молибденэй, Улаан-Үдын нарин сэмбын ...дай, шэлэй болон судна бүтээлгын заводуудай, ...йоной Үдын совхозой, Хяагтын районой «Ро... Мухар-Шэбэрэй «Искра» колхозуудай бодо...а харуулжа болохо.

...партийна, совет, профсоюзай болон ажахын ...ажалша коллективэй эдэбхи үүсхэл бадаруул...эриин ехэ нөөсэнүүд болон арга боломжонуудаа ...дань туһа хүргэхэ, зүбшэл заабари үгэхэ үүр.... Олоороо хэлсэжэ, зүбшэжэ абаһан социалис ...элсүүлхы ехэ хүсэтэй байдаг шуу. Энэмнай ...ы экономическашье, политическашье удхатай ...по.

... арадай ажахын һалбари бүхэндэ үйлэдбэриин ...а боломжонуудые гүйсэд дүүрэн хэрэглэжэ, ...дэхи табан жэлэй түсэбүүдые али бүхы тала... дүүргэхэ гэһэн зорилго мүнөө үедэ табигдана

ЛЭП-110 БАУНТ ХҮРЭБЭ

Романовка—Багдарин гэһэн зайда ЛЭП-110 түхэлэй линии Багдарин хүрэжэ, электрын нэмэлтэ элшэ хүсэн тус районд дамжан ерэбэ. Гол түлэб Багдарин һууринда, Ципиканай прискын үйлэдбэридэ энэ элшэ хүсэн хэрэглэгдэхэ юм.

«Востоксибэлектросетьстрой» трестын нүүдэл оньһожоруулагдамал 41-дэхи колоннын хүдэлмэришэд республикын ойн баярта жэлдэ ажалай энэ ехэ амжалта туйлаба. Дүн хамта 170 километр утатай энэ линии хэдэн жэлэй туршада татагдаа юм. Гол бэрхэшээлынь юун байгааб гэхэдэ, гүн тайгын шэдхэ шэрэнги соогуур, намаглиг газарта хүдэлхэ саг гараа.

Ерэхэ жэлдэ энэ линиин элшэ хүсэн Монгойн совхоздо хүргэгдэхөөр хараалагдана. Колоннын хүдэлмэришэдтэ Багдаринай экспедициин, Ципиканай прискын, эндэхи геологуудай партиин түлөөлэгшэд туһаламжа үзүүлжэ, модо отолжо, харгы гаргалсаһан байна. Колоннын участогай начальник Казбек Остимирович Хостиков, бригадир Геннадий Васильевич Титов, хүдэлмэришэд Георгий Васильевич Курдюков, Вячеслав Михайлович Рассунин, залуу жолоошон Вячеслав Бадмаев, тракторист Владимир Афанасьев гэгшэдые һайшаан дурдамаар.

ЛЭП-110 линиин Баунт хүргэгдэһэн ушарта зорюулагдаһан митинг болоо. КПСС-эй райкомой секретарь В. П. Сысоев эндэ дэлгэрэнгы үгэ хэлэжэ, трестын хүдэлмэришэдые үнэн зүрхэнһөө амаршалһан байна. «Бурятэнергын» түбэй электросетьнүүдэй ахамад инженер Г.И. Гавриловта, энэ коллективэй ОКС-ын начальнигай орлогшо Ю. В. Гороховто, «Востоксибэлектросетьстрой» трестын үйлэдбэриин таһагай начальник Г. Г. Дуликов болон бусадта Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаа.

А. ЦЫРЕНОВ.
«Витимские зори» газетын редактор.

Олоной оролдолгоор

Котло-турбинна цехые дулаанай электростанциин зүрхэн гээд дэмы нэрлэдэггүй. Тэрэнэй ажалһаа бүхы станциин амжалта дулдыдадаг гээшэ.

Гусиноозерско ГРЭС-эй котло-турбинна цехтэ мүнөө үндэр мэргэжэлтэй, техническэ талааараа ехэ эрдэмтэй коллектив сугларанхай. теплоэнергетикын энэ орёо нарин түхеэрэлгые хүдэлгэжэ байдаг юм.

1983 оной социалис мүрысөөнэй дүнгөөр харахада «Г» вахта илангаяа үндэр амжалта туйлаһан байна. Энэ хадаа ажалай болон үйлэдбэриин журам шангадхажа, хүдэлмэриин шанар һайжаруулһанай ашаар туйлагдаа.

Эндэ хүн бүхэн өөр өөрын алмалтын тоосоо хэдэг болонхой.

Ажалые эмхидхэхэ, шанарыень һайжаруулха талаар халаанай начальник Н. М. Ковылин, ахалагша машинистнүүд Г. А. Береснив, П. Т. Юхно гэгшэд ехэ оролдолго гаргаһан байха юм. Тэдэнэр мүнөө ГРЭС дээрээ өөр өөрынгөө мэргэжэлые эрхимээр шудалагшад гэжэ тоологдодог болонхой. Мүн тиихэдэ турбинна отделениин машинист Л. А. Шишкина, котельнэ отделениин машинист Г. И. Даница гэгшэд оролдосотой ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Д. ГАРМАЕВ.

Республикымнай ажалай үдэр

Шэнэ трансформатор ашаглагдахань

Энэ оной декабриин эдэ үдэрнүүдтэ Улаан-Үдын районно энергетическа подстанцида Запорожско трансформаторна заводто бүтээгдэһэн 200 мянган киловатт-ампер хүсэтэй автотрансформатор хабсарагдаад, туршагдажа байна. Тэрэ районно подстанциин бүхы трансформаторнуудһаа хүсэ ехэтэй юм.

«Электросибмонтаж» трестын наймадахи хабсаралгын управлениин болон «Востоксибэлектрострой» трестын 41-дэхи нүүдэл колоннын энергетигүүд тус автотрансформатор амжалтатай хабсаржа дүүргээд ашаглалгада оруулхань. Энергетигүүд бригадна гуримаар хүдэлжэ иимэ амжалта туйлаа гэжэ тэмдэглэхээр.

— Манай хабсарагшад урдань элдэб организациин хүдэлмэришэдтэй хамта хүдэлжэ, дүршэл ехэтэй болоо һэн. Автотрансформаторай хабсаралгада 41-дэхи нүүдэл колоннын энергетигүүдтэй хамта түргэнөөр хабсарһаниинь гайхалгүй гэжэ «Электросибмонтаж» трестын наймадахи хабсаралгын управлениин прораб С. А. Перовский хэлэнэ.

Туршалгын һүүлээр энэ автотрансформаторай эзэд районно подстанциин энергетигүүд болохо юм.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. «Электросибмонтаж» трестын хабсаралгын бүлэгэй толгойлогшо Б. А. Хамина, ахалагша инженер Ю. С, Протасов автотрансформаторай туршалга хэжэ байна. 2. Хабсарагшад Владимир Акимов, Василий Старов гэгшэд автотрансформатор хабсаржа байна.

П. БУРМАКИНАЙ. фототекст.

АШААНАЙ ПОЕЗД ТАКСИМОДО

БАМ-ай Буряадай участогай барилгашад партиин XXVI съездын хараалһан асари ехэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн хүдэлнэ. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи гол жэлэй түсэбтэ даабарииe болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн мүрысөөндэ хабаадажа, муу бэшэ үрэ дүнгүүдые туйлаа. Түмэр замай барилгын Муякан—Таксимо участок дээрэ ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри хэгдээ.

Жэлэй эхинһээ хойшо түмэр замай томо, бага 61 хүүргэ, уһа урадхуулха 48 сорго хабсарагдаа, 13 миллион кубометр хайр шорой түмэр замай далан дээрэ адхагдажа, 136 километр рельс табигдаа.

Декабриин 25-да үдэрэй хоёр часта Таксимо станцида ашаанай поезд ерэбэ. Энэ поездын ерэһэн баярта зорюулагдаһан митингдэ БАМ-ай барилгашад болон Таксимо станциин хүдэлмэришэд олоороо сугларба. Баярай митингые «Нижнеангарсктрансстрой» трестын парткомой секретарь Ратмир Петрович Мухаров нээгээ. КПСС-эй Хойто-Байгалай горкомой нэгэдэхи секретарь Л. П. Табалаев, КПСС-эй Баунтын райкомой нэгэдэхи секретарь В. Д. Раднаев болон бусад БАМ-ай Буряадай участогай барилгашадые ажалайнь илалтаар амаршалба.

— 1984 ондо бидэ Куанда хүрэтэр түмэр замай рельс табихабди гэжэ Буряадай участогай барилгашад баяртайгаар мэдүүлбэ.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ҮНДЭР УЯЛГА АБТАА

Өөрын онсо шэнжэтэй заһабарилгын завод шэнги болоһон «Нижнеангарсктрансстрой» трестын түбэй заһабарилгын-механическа заводой харшаһаа заһабарилгадаһан хүндэ ашаанай автомашинын гаража ошоһоор эгсэ жэл үнгэрбэ. БАМ-ай Буряадай участок дээрэхи эгээл залуу энэ предприяти үдэр бүри урган хүгжэнэ.

Эндэхи цехүүд соо мүнөөнэй эрилтэдэ гүйсэд хүрэмөөр оньһон түхеэрэлгэнүүд, станогууд тодхогдонхой. Бэрхэ мэргэжэлтэдэй ажалша һайн коллектив эмхидхэгдэнхэй.

Бүри һая болотор БАМ-ай барилгын техникэ заһабарилга гээшэ үшөө гүйсэд шиидхэгдээгүй асуудал гэжэ тоологдодог һэн. Харин үнгэрһэн жэл соо тус мастерскойдо хүндэ ашаанай 50 автомашина заһабарилагдажа гараа. Ерэхэ жэлдэ энэ хүсэниинь хоёр дахин ехэ болохо юм.

Байгша оной түгэсэтэр жэлэй түсэбһөө гадуур найман автомашина заһабарилан гаргахабди гэһэн уялга эндэ абтанхай.

Т. ЦЫДЫПОВА.

1984 МАРТЫН 4
СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта

ХЭЖЭНГЭ (Телефоноор абтаба). СССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй һунгалта үнгэргэхэ Хориин 524-дэхи һунгуулиин округой окружной комиссиин бүридэлдэ түлөөлэгшэдые дэбжүүлгын һунгалтын урда тээхи суглаанууд боложо байна. Ушхайтын совхозой хүдэлмэришэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй ба алба хаагшадай хамтын суглаан зарлагдаа.

Ажалай ветеран Б. Ц. Намдаков трибунада гарана. Национальностьнуудай Соведэй һунгалта үнгэргэхэ Хориин 524-дэхи һунгуулиин округой комиссиин бүридэлдэ ажахынгаа хүдэлмэришэн эхэнэр Гэрэлма Баторовна Содномовае дэбжүүлнэб гэжэ тэрэ дурадхал оруулаа. Ажалша бэрхэ энэ нүхэрнай манай үзүүлһэн этигэл найдабарииe үнэн сэдьхэлһээ харюулхал байха. Тэрэнэй оруулһан дурадхалые үхэршэн А. Е. Павлов, совхозой нэгэдэхи отделениие эрхилэгшэ Э. Ц. Жамбалов гэгшэд халуунаар дэмжээ.

Энэл окружной комиссиин бүридэлдэ Хэжэнгын совхозой хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон алба хаагшад ажахынгаа эрхим һаалишан Цыцыкма Рабдановна Батомункуевае, Госкомсельхозтехникын районой отделениин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад предприятиингаа жолоошон Исак Андреевич Балтухаевые дэбжүүлхэ гэһэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар баталан абаа.

Ц. ОБОРОВ, манай корр.

АМЖАЛТАДА ЗЭҺЭНХЭЙ

— Байгша оной ба арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбан жэлэй түсэбтэ даабари сүм дүүргэгдээ,— гэһэн мэдээсэл һаяхан «Связьстрой-6» трестын нүүдэл-оньһожоруулагдамал 608-дахи колоннын коллективһээ абтаба. Тус коллектив республика дотор хэлхеэ холбоонной хэрэгсэлнүүдые хүгжөөхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулдаг юм.

Энэ коллективэй оролдосотой шударгыгаар хүдэлһэнэй ашаар бүхыдөө 9100 номертой телефоной автомат станцинууд Гусиноозёрскдо, Петропавловкада, Багдаринда, Закаменскда, Турунтаевода баригдаһан, Гусиноозёрск — Петропавловка—Закаменск гэжэ хэлхеэ холбоонной кабельна холбоон байгуулагдажа, хорин долоон колхоз, совхозуудта доторой холбоон тодхогдоо. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхинһээ хойшо 2300 гаран километр кабельна, 368 километр агаарай линии татагдаһан байна.

Бариһан олонхи объектнүүдээ тус колоннын коллектив болзорһоо урид тушаадаг болоһон заншалтай. Энэ амжалта ажалай эмхидхэлэй ба урмашуулгын гуримай нарижуулагдаһанһаа эхитэй. Тус колоннын өөрынгөө хүсөөр бүтээдэг барилга-хабсаралгын бүхы хүдэлмэриингөө хахадһаа ехэнхииень бригадна гуримаар эрхилдэг болонхой.

Жэлэй дүүрэтэр энэ ажалша бэрхэ коллектив түсэбһөө гадуур далан мянган түхэригһөө бага бэшэ сэнтэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхээр бэеэ зэһэнхэй.

Манай корр.

ЗАГАҺАШАД ОЛЗОТОЙ

Сэлэнгын загаһа үсхэбэрилгын заводой Ермолай Акатович Селивановай ударидадаг бригада районойнгоо партийна конференциие угтуулан, арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбые сүм дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэбэ. Энэ хадаа ажалайнгаа эмхидхэл нарижуулжа, хүдэлмэриин журам шангадхаһанай ашаар туйлагдаһан амжалта мүн.

Ажалай үндэр амжалта туйлаһанайнь түлөө бригадир Ермолай Акатович Селивановта хилын саагуур аяншалха түлөөһэгүй путевко үгтөө. Мүн бригадын дүрбэн гэшүүд совет орон соогуураа аяншалха путевкоор урмашуулагдаа.

Иимэ амжалтануудһаа эхи татан коллективэй хамтын амжалта туйлагдана. Заводой коллектив энэ жэлэй гурбан кварталай дүнгөөр нэгэдэл дотороо гурбадахи һууринда гараа һэн.

В. РУБЦОВ.

* * *

Нижнеангарскын загаһанай заводой коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлые амжалтатайгаар түгэсхэжэ байна. Энэ жэлэй загаһа олзоборилгын хаһа нилээд хүшэр байгаашье һаань, загаһашадай бригаданууд болон звенонууд оролдосотой шударгыгаар хүдэлөө.

Илангаяа ехэ амжалта Михаил Михайлович Орлов, Павел Михайлович Живоглядов гэгшэдэй бригаданууд туйлаһан байна. Тиигэжэ М. М. Орловой бригадынхид загаһа олзоборилхо ноябрь һарынгаа түсэбые гурба дахин үлүүлжэ, декабриин 1-дэ арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбые сүм дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэбэ. П. М. Живоглядовайшье бригадынхид табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабарииe дүүргэхэ дүтэлэнхэй.

Бүхыдөө заводой коллектив загаһа олзоборилхо жэлэйнгээ даабарииe 110 процент дүүргэнхэй.

Т. БАДМАЕВА.

ТҮҮХЫН ҺУРГААЛ

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үндэһэн шухала үедэ Коммунис партиин хүтэлбэри доро совет арад болон тэдэнэй Зэбсэгтэ хүсэнүүд фронт дээрэ, тылдэ бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удха шанартай ехэ илалтануудые туйлаһан байгаа гэжэ Москвада болоһон сэрэгэй-научна конференци дээрэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ. Дэлхэйн хоёрдохи дайнда болоһон үндэһэн шухала хубилалтын 40 жэлэй ойдо тэрэ зорюулагдаһан байгаа.

СССР-эй оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо Советскэ Союзай Маршал С. Л. Соколов конференци дээрэ үгэ хэлэбэ. Энэ хубилалта дэлхэйн хоёрдохи дайнай түүхэдэ онсо һуури эзэлнэ гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Энэнь дайн байлдаанай али бүхы талада — политическэ, сэрэгэй, экономическа ба үзэл сурталай асуудалнуудта—шиидхэхы, тэхэришэгүй үйлэ хэрэгэй боло һые элирхэйлэн харуулаа һэн.

Фашис бүлэглэлые һамна бута сохилго түүхын ехэ һургаал болоно. Мүнөө дайн дажарые жүрэөдэгшэд энээниие мартаха ёһогүй. Мүнөө, коммунизмда эсэргүүгээр Вашингтоной «хэрээһэтэ дебтолго» хэжэ, дэлхэйе ядерна дайнай гэюул руу түлхижэ байха үедэ, империализмын эзэрхэг түримхэй һанаашалгануудые найдамтайгаар зайсуулан сарахын тула эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэлые бэхижүүлхэ шухала.

(ТАСС).

НАҺАНАЙНЬ НҮХЭД НАЙДАМТАЙ

Энэ бригада «Забайкаллес» нэгэдэлэй түрүүшүүлэй тоодо нэрлэгдэдэг болоһоор үнинэй юм. Байгалай модоной баазын Константин Иванович Изюрьевэй толгойлдог энэ бригада модошодой мүрысөөндэ нэгэтэ бэшэ түрүүлжэ, алдар солоёо дуудуулһан байха.

Бригадань комплексно юм. Гурбан звеноһоо бүридэдэг. Коммунист К. И. Изюрьевэй хажууда КПСС-эй гэшүүндэ кандидат С. И. Трусов, үшөө найман комсомолшууд хүдэлнэ. Эдэнэр бригадын эдэбхитэд гээшэ. Тэдэнһээ гадна эндэ арба гаран жэлэй дүршэлтэй зурагаан хүн ажалладаг юм. Бултадаа эдэнэр эбтэй эетэй нэгэ ажалша бүлэ болонхой. Коммунис ажалай 12 ударник эндэ тоологдоно.

Бригадын эбтэй эетэй, амжалтатай ажалда хамтын подрядай гурим туһална. Эндэ эмхидхэгдэһэн бригадын совет Константин Ивановичта ажалаа эрхилхэдэнь ехэ туһа хүргэдэг. Бригадынгаа советдэ тэдэнэр хамтынгаа дунда хүндэтэй, ажалша бэрхэ нүхэдые: Виктор Константинов, ПЛХ линиин оператор Николай Викторович Иванов, механик Владимир Ильич Карасев, оператор Валерий Павлович Матяж, холтоһо сэбэрлэгшэ Клара Ивановна Козулина гэгшэдые һунганхай. Мүн бригадын үдэр бүриин ажалай эмхидхэлдэ цехэй начальник Сергей Иванович Казимирчик, ахалагша мастер Евдокия Ивановна Мишайлова гэгшэд туһа хүргэдэг юм.

К. И. Изюрьевэй бригадын модо хэмжүүрлэн тайрадаг линии нилээд хуушаранхай юм. Гэбэшье тус бригада баазынгаа бригаданууд сооһоо эгээл үндэр ажалай бүтээсэ харуулна. Суута бригадир, Ажалай Улаан Тугай орденто Ю. Р. Третьяковойшье бригада энэ талаар тэдэниие хүсэдэггүй юм.

Энэ жэлдэ К. И. Изюрьевэй бригада ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 126,1 процентдэ хүргэнхэй. Халаан соо 160 кубометр модо хэмжүүрлэн тайраха түсэбынь 199,6 кубометр болоно. Байгша оной түсэбые Константин Иванович нүхэдтэеэ бүри октябриин 21-дэ дүүргэжэ, 147 мянган кубометр модо хэмжүүрлэн тайраһан тухайгаа мэдээсээ һэн. Тэрэнэй удаа арбаад хоноод байхада жэлэйнь социалис уялгануудшье сүм дүүргэгдэ бэлэй.

Мүнөө бригадир К. И. Изюрьев модо хэмжүүрлэн тайраха «ЛО-68» гэжэ комплекс тодхолгодо хабаадажа байнхай. Энэ шэнэ, туршалгын комплекс мүнөө хүдэлжэ байһан «ПЛХ—ЗАС» линиһээ гурба дахин ехэ бүтээсэтэй байха юм. Проектээр хараалагдаһанай ёһоор тэрэ халаан соо 500 кубометр модо хэмжүүрлэн тайраха хүсэтэй.

Шэнэ комплексые тодхохо хүдэлмэриие Казаниин научно-шэнжэлгын институдай хүдэлмэрилэгшэд ударидана. Һаяар туршалгын хүдэлмэри эхилхэ юм. Энэ харюусалгата хэрэг Константин Ивановичта даалгагданхай. Иимэ этигэл найдабари дэмы бэшэ. Константин Иванович арба гаран жэлдэ «ПЛХ-ЗАС» линидэ оператораар, бригадираар хүдэлһэн, баян дүй дүршэлтэй хүн ха юм. Шэнэ комплекс ашаглан хүдэлгэхэдөө шэнэ бригада эмхидхэхэ даабари К. И. Изюрьевтэ үгтэнхэй. Тэрэ шэнэ бригадынь олонхи гэшүүд хуушан нүхэдынь лэ байхал. Ажал дээрээ хабаяа шалгалсан, бэе бэедээ дадаһан нүхэд хэнһээшье найдамтай бшуу.

С. БОГУСЛАВСКИЙ.

...эй АРБАДАХИ ЗАРЛАЛАЙ ...ОВНО СОВЕДЭЙ ЮҺЭДЭХИ ...ССИИН НЭЭГДЭХЭ ТУХАЙ

... арбадахи зарлалай Верховно Соведэй юһэдэ... Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Со...ын заседани 1983 оной декабриин 28-да ...0 часта Кремлиин Ехэ ордоной СССР-эй ...Соведэй заседаниинуудай зал соо нээгдэхэ.

КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

ХЭБЛЭЛЭЙ ЕХЭ ҮҮРГЭ

КПСС-эй Центральна Комитедэй июниин (1983 он) Пленум дээрэ хэгдэһэн элидхэл дотор иигэжэ тэмдэглэгдэнхэй: «Уншагшадай, телевизор харагшадай, радио шагнагшадай бэшэгүүд болон хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдэй корреспонденцинүүд хадаа олониитын һанал бодолые эли тодоор харуулха арга нүхэсэл, олониитын сэдьхэл бодолой, дүй дүршэлэй ба эдэбхи үүсхэлэй ехэ аша үндэһэн мүн болоно». Эгээл тиимэһээ «Улаан Туяа» газетын редакци хүдөө нютагуудай эрхим бэрхэ түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн штатнабэшэ эдэбхитэдтэе түшэглэдэг юм.

Газетымнай эдэбхитэд шэнэ юумэ хёрхоор хаража, мэдэжэ абадаг хүнүүд, нютагтаа бии болоһон шэнэ һонин, үйлэдбэриин түрүү дүй дүршэл, онол арга тухай районойнгоо газетэдэ яаралтайгаар дуулгажа бэшэдэг байна. Ниитын ажабайдалда, үйлэдбэридэ дайралдаһан дутуу дундые элишэлэн хүн зоной үзэмжэдэ табидаг заншалтай. Гадна нютагай хүнүүдэй һуудал байдалда үзэгдэһэн дутагдалнуудые бүхы талаһаань шэнжэлжэ, гүнзэгыгөөр шүүмжэлхэһөө гадна тэдэниие зайсуулха зүб харгы заажа үгэдэг туһалагша болоно. Иимэ дайшалхы зоригтой манай бэшээшэдэй дунда арадай хинагша Д. Д. Дамеевые нэрлэн дурдамаар. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ зун «Юбилейный» совхоздо тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри ехэ унжагайраа. Үбһэ хуряалгын хаһын эхилхэдэ, витаминтай ногооной гурил татадаг агрегат эмдэрхэй, бэлэн бэшэ, үбһэшэдэй звенонууд хүн зоноор бүридхэгдөөгүй байгаа. Энэ байдалые эрид шүүмжэлһэн корреспонденци арадай хинагша Д. Д. Дамеевэй манда эльгээхэдэнь, газетэдээ сагдары тунхаглаһан байнабди. Шүүмжэлгын һүүлээр дутагдалнуудшье усадхагдажа, звенонууд үбһэндэ ороо һэн.

Үшөө нэгэ жэшээ дурдая. Витамин ехэтэй шэмэтэ тэжээл — хэршэгдэмэл ногоо хайшан гэжэ бэлдэхэ тухай «Госкомсельхозтехникэ» нэгэдэлэй эрхилэгшэ Ц. С. Намжилов бэшэһэн байна. Эндэ ямар онол арга хэрэглэгдэхэб гэжэ тэрэ тодо һонороор хөөрэхэһөө гадна хэрэглэгдэхэ зүйлнүүдэйнь зурагуудые газетэдэ толилуулаа һэн. Тиигэжэ энэ шэнэ онол аргатай ажахын хүтэлбэрилэгшэд һонирхон танилсаад, «Дружба», «Победа» колхозуудта болон бусад ажахынуудта шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ түрүү онол арга үргэнөөр хэрэглэгдэһэн байха юм.

Газетын хүдэлмэридэ хүн зониие олоор хабаадуулхада, тэрэнэй материалнуудые удхаараа баян, һонирхолтой болгохо хэрэгтэ рейднүүд ехэ туһатай.

Редакцимнай хүдэлмэрилэгшэд арадай хинагшадтай харилсаа холбоотойгоор хүдэлдэг. Иимэ харилсаан бидэнэй зохёохы ажалые улам баяжуулна. Арадай хиналтын комитедэй хүдэлмэрилэгшэд манай корреспондентнүүдтэй сугтаа шалгалта хэдэг заншалтай.

Һүүлэй үедэ манай редакци нютагай Соведүүдэй депутадуудтай хамта хэдэн рейднүүдые үнгэргэбэ. Эндэ ажалша коллективүүдтэ ажалай журам хэр зэргэ сахигданаб, хүдэлмэриин саг зүбөөр хэрэглэгдэнэ гү гэжэ шалгагдаа. Шалгалтын бригадын гэшүүд «Сельхозтехникын» районно нэгэдэлдэ нилээд олон дутуу дундануудые элирүүлбэ. Тиигэжэ нютагай хэблэлэй түлөөлэгшэд депутадуудтай хамта энэ организациин хүдэлмэрилэгшэдэй дунда эмхи гурим тогтоохо, ажалай социалис журам бэхижүүлхэ хэрэгтэ горитойхон нүлөө үзүүлһэн, хубитаяа оруулһан байна.

Илангаяа хүн зониие хангадаг эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд һулаар, дутуу дундатайгаар хүдэлнэ гэжэ манай редакцида ерэһэн ажалшадай бэшэгүүд соо хэлэгдэдэг. Зарим газарта ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг, гүрэнэй зөөри үридэг, гам хайрагүйгөөр хандадаг, ажалшадай эрилтэнүүдые анхарангүй орхидог ушарнуудтай эрид шанга тэмсэл ябуулагданагүй гээд эдэ бэшэгүүд мэдээсэнэ. Иимэ дохёонуудай сугларамсаар тусхай үдэр гаргажа, «нээмэл бэшэгэй үдэр» үнгэргэнэбди. Хаана, хэды сагта, ямар газарта энэ уулзалга үнгэргэгдэхэб гэжэ уншагшадта урид дуулгагдана, соносхогдоно. Гэхэтэй хамта зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалаар уншагшадай һанал бодол, хүсэл эрмэлзэл хараада абтадаг юм. Манай һанахада, залуу үетэнэй сүлөөтэй сагые үнгэргэхэ асуудалаар «нээмэл бэшэгэй үдэр» ехэ һонирхолтой болоһон байна. Залуушуулые хангаха талаар хүдэлмэри һулаар табигданхай, өөдэтэй ажал хэгдэнэгүй гэһэн шүүмжэлгэнүүд тосхон, һуурин бүхэнһөө ерээ һэн. Тус асуудалые уг узууртань хүрэтэр шиидхэхын тула хоёрдохиёо суглархa баатай болобобди. Тиигэжэ соёлой байшангуудай, клубуудай хүдэлмэрилэгшэд, комсомолой эдэбхитэд олоороо сугларба.

«Нээмэл бэшэгэй үдэр» болоһон уулзалганууд гансал хүн зоной урма зоригыень заһаад орхихо гэһэн ябадал бэшэ, харин гараһан асуудалые нүлөө ехэтэйгээр шиидхэжэ, бодотоор бэелүүлхэ гэһэн уг зорилготой. «Нээмэл бэшэгэй үдэр» зүбшэн хэлсэгдэһэнэй һүүлээр» гэһэн ниитэ гаршаг доро тунхаглагдаһан материалнууд ажалшадай бэшэгэй эсэсэй үрэ дүн улам һайжаруулха гэһэн хараа шэглэлтэй. Хүн зоной бэшэгүүд соо табигдаһан асуудалнуудые шиидхэжэ шадабалнай, газетымнай үүргэ улам дээшэлжэ, этигэл найдабаринь бүри ехэ болохо ха юм.

Һүүлэй үедэ хэблэлэй эдэбхитэдэй олошорбошье, ажалшадай бэшэгүүдэй редакцида олоор ерэбэшье, Исэнгэ, Тэлимбэ гэхэ мэтэ тосхонуудай хүн зон ехэл үсөөнөөр бэшэгүүдые бэшэнэ. Нютагайнгаа байдал, ажалай түрүүшүүл тухай ажалай журамай хэр зэргэ сахигдажа байһан тухай мэдээсэнэгүй. Бэшэдэг хүнүүдэй бүлэг эмхидхэбэл, эндэхи партийна комитедүүд үзэл сурталай хүдэлмэриие бүри эдэбхитэй болгожо шадаха һэн.

Нарһатын совхозой, «Дружба» колхозой партийна комитедүүдэй дүй дүршэл хэблэлэй эдэбхитэдэй үүргын аргагүй ехэ байһые гэршэлжэ үгэнэ. Хүдөөгэй бэшээшэд фото-зурагуудай стенд болон газетэнүүдые, «Сахилгаан», «Халаахай», «Хадхуур» гэхэ мэтэ хуудаһануудые гаргажа, ажахынгаа ажал хүдэлмэриин ябаса тухай, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй ажалай амжалта тухай районойнгоо газетэдэ саг үргэлжэ бэшэдэг байгаа. Мүн нютагай радиогоор эдэ һонинуудые түргэн зуура дамжуулжа, хүн зоной анхарал татажа, эдэбхи үүсхэлыень бадаруулдаг юм.

Хэблэлэй түбэй хүдэлмэридэ радио дамжуулга нилээд ехэ һуури эзэлнэ. Радиостудинууд ажахы бүхэндэ шахуу бии. «Юбилейный» совхозой партийна комитет радио дамжуулга ехэ шадамар бэрхээр хэрэглэнэ. Студиингаа эдэбхитэдые хэрэгтэй мэдээнүүдээрнь саг соонь хангажа, тэдэниие хүн зонтой зүбөөр хүдэлхэ онол аргада ходо һургажа, заажа үгэжэ байдаг.

Партийна комитедүүдэй секретарьнууд радиостудинуудта хүдэлдэг эмхидхэлшэдэй тусхай семинар үнгэргэхэ гэһэн эрилтэ табинад. Энэнь үнэхөөрөөшье аша туһатай байха һэн. Буряадай АССР-эй телевидени болон радио-дамжуулгын гүрэнэй комитет энэ гуйлтыемнай хараадаа абажа, тиимэ семинарнуудые эмхидхэхэ байһандань найданабди. Бидэнэр өөһэдынгөө хүдөө бэшэгшэдые нютаг дээрэнь һургаха, газетэдэ бэшэхэ талаар шадабари ехэтэй болгохо гэжэ оролдонобди. Хүдэлмэришэн болон хүдөөгэй корреспондентнүүдэй конференци зарлагдадаг байна. Тиихэдэ хүдөөгэй эрхим корреспондент гэһэн конкурс үнгэргэгдэнэ. Очерк, зураглал гэхэ мэтэ зүйлөөр конкурс соносхогдодог. Иимэ хүдэлмэри манай штатнабэшэ эдэбхитэдэй бэлиг шадабариин хүгжэлтэдэ яһала горитой туһа нэмэри болоно гэжэ тэмдэглэмээр.

Тиигэжэ КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй үзэл сурталай болон ниитэ-политическэ хүдэлмэриие улам дээдэ шатада гарган эрхилхэ гэһэн холын хараатай шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ манай газетэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, өөрынгөө хубитые оруулжа байна. Мүнөө газетымнай нюурнуудта ниитын малай үбэлжэлгын болон социалис мүрысөөнэй дэлисэтэй, ажалай социалис журамые бэхижүүлгэтэй холбоотой материалнууд яһала олоор толилогдоно. Тиихэдэ үзэл сурталай хүдэлмэриие хурсадхаха талаар агитаторнууд болон политическэ информаторнуудай хүдэлмэриие харуулһан корреспонденцинүүд газетын нюурнуудта бии.

Ерэхэ жэлдэ манай «Улаан-Туяа» газетын бии болоһоор 50 жэл гүйсэхэ. Түрэл партиингаа XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые шадаал һаа ехээр оруулан, ойн баяраа тэмдэглэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа зорюулхабди.

Ж. ЦЫДЫПОВ,
«Улаан-Туяа» газетын редактор.

Манай фотокорреспондент А. Шойжоловой зураг дээрэ Бэшүүрэй районой «Дружба» колхозой суута механизатор Очир Бадмаевич Аюшеевые харанат. Ленинэй ордено механизатор арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлэй түсэбүүдые дүүргэхэ хэрэгтэ горитой хубитаяа оруулна.

ХАМТЫН ГУРИМААР ХҮДЭЛХЭДЭ АШАГТАЙ

Зэдын районой Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой Цагаатын отделениин тракторна таряан ажалай бригадын бригадир Дамба Цыренжапович Рампиловай хөөрөөнһөө.

— Түрэл Коммунис партиингаа XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө манай колхознигууд үнгэрһэн жэлһээ эхилжэ, газар тариалангаа һайнаар эрхилхэ, ургасыень хараа байса дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин ашаг үрые ехэ болюохо, бүхы хүдэлмэриин шанарые һайжаруулха талаар бага бэшэ юумэ хээ. Ажахын мэргэжэлтэдэй, тариашадай хүсөөр газар тариалан эрхилхэ зональна гурим нэбтэрүүлэгдээ. Энээнэй ёһоор тарилгын газарай хубаарилга шэнээр табигдажа, тэжээлэй ургамалнууд урдынхиһаа ехээр таригдаа, сэбэр паар үргэдхэгдөө, хүрьһэ үрбуулангүй элдүүрилхэ арга үргэнөөр хэрэглэгдээ. Мүн белок ехэтэй ургамалнууд — рапс, донник ехэ талмайда таригдаһан байна.

Мүнөө жэлдэ манай эндэ сагай уларил бараг һайн байжа, ажахымнай муу бэшэ ургаса хуряажа абаба. Зарим тариалангай ургаса мүндэртэ сохиюулжа, нилээд гэмтээ һэн. Тусхайлбал, 740 гектар газарай ургамал гэмтээгдэжэ, ехэхэн хохидол ушаруулаа. Хэды иимэ байдалай тохёолдоошье һаа, орооһо таряа, тэжээлэй ургамалнуудые урда жэлнүүдэйхиһээ ехые хуряажа абабабди.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи гол жэлдэ 2700 гектар тариалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 11,6 центнер орооһон сохигдоо гэхэ гү, али бүхыдөө 31,3 мянган центнер таряан суглуулагдажа амбаарлагдаа. Иигэжэ бидэ урдаа табиһан түсэбөө бэелүүлжэ шадаабди. Эдэ бүгэдын ашаар ниитын малай үбэлжэлгэдэ элбэг хүрэхэ орооһо таряан үгтөө, һолоомо, зеленко нөөсэлэгдөө.

Энэ амжалта хайшан гээд туйлагдааб гэхэдэ, нэн түрүүн манай гурбадахи тракторна бригада эртүүр хабар байхада хамтын гуримаар хүдэлжэ эхилээ. Тон түрүүн энэ шэнэ гуримые өөһэдтөө нэбтэрүүлхэ гээшэ бэлэн бэшэ хэрэг байшоо. Ондоо тээ хэрэглэгдэжэ байһан дүй дүршэлые тэрэ зандань колхоздоо нэбтэрүүлхэдэмнай тиимэшье таарама байгаагүй. Тиимэһээ энэ шухала хэрэгые зүбөөр хэрэглэхын тула өөһэдынгөө арга боломжонуудаа һайса сэгнэжэ үзөөбди, юумэеэ бүхы талаһаань наринаар бодомжолообди. Маанадта ойлгогдоогүй асуудалнууд дээрэ дээрэһээнь гарадаг байгаа. Бригадамнай ямар байхаб, хэды шэнээн техникэ үгтэхэб, ямар газар даалгагдахаб, механизаторнуудай ажалайнь түлөөһые ямараар тогтообол таатайб, хайшан гээ һаа түлөөһыень зүбөөр тэнсүүлжэ үгэхэб? Хэрбээ тэрэниие хүн бүхэндэ адли болгожорхёо һаа, таарахагүй шэнгеэр һанагдаа. Үнэн зүрхэнһөө оролдожо хүдэлдэг зарим гэшүүд урмаа хухаржа болохо, харин һэли-һали ябадаг хүнүүдтэ миин һуугаад түлөөһэ абахадань бүри зохид байха бшуу. Эдэ олон асуудалнуудые зүбөөр шиидхэхэ хэрэгтэмнай республикын Хүдөө ажахын министерствын, районой агропромышленна нэгэдэлэй мэргэжэлтэд ехэхэн туһаламжа үзүүлһэн байна.

Манай ажахын түсэблэлгын таһагай хүдэлмэрилэгшэд бидэндэ тааруу подрядай вариант зохёожо, колхозой правлени дээрэ баталан абаад, бригадын механизаторнуудта һайса ойлгуулжа үгөө һэн. Тиигэжэ коллективэй гэшүүн бүхэн нарядгүйгөөр хүдэлхэдэ ашаг үрэтэй гэжэ ойлгоо, мэдэрээ.

Мүнөө колхоздо тон түрүүшын байгуулагдаһан 20 хүнһөө бүридэһэн бригада нэгэдэхи жэлээ хүдэлжэ байна. Энэ бригадые хүтэлбэрилхыень ажахын хүтэлбэрилэгшэд намда даалгаа бэлэй.

Бидэндэ 2700 гектар тариалан, ДТ түхэлэй—6, Т-150 түхэлэй—1, К-700 түхэлэй—1, МТЗ-50 түхэлэй—4 трактор, орооһоной 10 комбайн болон бусад техникэ үгтөө. Үтэгжүүлгэ, тарилгын үрэһэ хүрэнгөөр яһала хангагдаа һэмди.

Мэргэжэл шадабари ехэтэй мастер—заһабарилагшад, слесарьнууд бригададамнай бии. Эдэнэртэ өөһэдын нүүдэл мастерской даалгагданхай.

Маанадай дунда 6 хүмнай КПСС-эй гэшүүн, 14-мнай комсомолшууд юм. 5 хүнһөө бүридэһэн бригадын совет ажалай бүхы асуудалнуудые шиидхэдэг болоо.

Хабарай тарилгын, намарай ургаса хуряалгын үедэ механизаторнуудта тусхай баталагдан абтаһан договорой ёһоор наряд-даабари үгтэһэн байна. Тэрээн соонь хэды шэнээн, ямар хэмжээнэй хүдэлмэри хэхэб гэжэ тодорхой нормо табигдаа бэлэй. Ажалайнь түлөөһэн аккордно-шангай гуримаар авансаар түлэгдөө, һүүлдэнь жэлэй һүүлдэ туйлагдаһан үрэ дүнгүүдэй зэргээр эсэсэй тоосоон хэгдэхэ байна. Тиихэдээ хамтын ажалда хүн бүхэнэй хэды шэнээн хубитаяа оруулһаниинь хараада абтаха юм. Ажалай журам эбдэдэг, залхуу зайран ябадал гаргадаг хүн манай дунда огтолон үгы гэхэдэ, алдуу болохогүй.

Бригадын тоо бүридхэгшэ үдэшэ бүри үдэр соо хэгдэһэн хүдэлмэриин мэдээ бэлдэжэ, Совед тэ үгэдэг байгаа. Тэрээгээрнь һарын һүүлдэ гү, али харюусалгатай кампаниин эсэстэ коллективэй гэшүүдэй хамтын ажалда оруулһан хубитань тодорхойлогдоо. Хэрбээ механизаторай үдэр соо һайнаар хүдэлөөд, халаанайнгаа даабариие дүүргэһэн байбал, аванс гүйсэд 100 процент үгтөө. Хэрбээ зарим нэгэнэй ямар бэ даа шалтагаанаар нормоёо дүүргээгүй һаань, мүн лэ түлөөһэниинь гүйсэд түлэгдөө. Харин механизаторай өөрынь гэмээр үдэрэйнгөө даабариие бэелүүлээгүй һаань, эдэнэрэй аванс доошолуулагдадаг һэн. Эдэ бүхы асуудалнуудые бригадын совет дээрэ хаража үзөөбди, тиигэжэ тусхай шиидхэбэри абадаг байгаабди.

Манай бригадада бэрхэ механизаторнууд яһала олон. Эдэнэрэй дундаһаа дүршэлтэй тракторист Николай Лыгденов 1956 онһоо хойшо түрэл ажахыдаа механизатораар ажаллана. Энэ хүнэй залуу хүбүүдэе дахуулжа, һайнаар һургажа, хүмүүжүүлжэ байдагыень онсолон хэлэлтэй. Иигэжэ залуушуулые һургангүй, тэдэнэйнгээ хойноһоо хаража, дүнгэжэ ябангүй яахабибди. Түрэл газарайнгаа ерээдүйн эзэд болохо шэнэ үеын кадрнуудые бэлдэхэ гээшэ манай нангин уялга ха юм. Тиигэншьегүй аргагүйл даа. Юуб гэхэдэ, бидэ булта даа нэгэ подрядаар хүдэлнэ гээшэбди.

Манай дунда залуушуулнайшье ажалдаа эзэн ёһоор хандадаг, һайнаар хүдэлдэг гээшэ. Жэшээлбэл, комсомолой гэшүүн Батор Цыденов энэ жэлэй таряа хуряалгын үедэ бүхыдөө 2000 гаран центнер орооһо сохижо, түрүүшүүлэй зэргэдэ гараһан байна. Иимэ түрүү хүнүүд манай дунда яһала бии.

Мүнөө бригадын механизаторнууд хамтын подрядай гуримаар хүдэлхэдөө ямар үрэ дүн туйлааб гэхэдэ, иимэ байна. Байгша ондо нёдондонойхиһоо 5 центнерээр ехэ ургаса хуряагаа. Бригадымнай ажалай бүтээсэ 2 дахин дээшэлээ, хүдэлһэн хүн бүхэнэй һарын салин урдынхиһаа дунда зэргээр 30—40 түхэригөөр ехэ болоо. Иигээд ерэхэдээ подряд гээшэмнай шухала хэрэгтэй, аша үрэтэй онол арга байна бшуу. Колхоздо хамтын гуримаар хүдэлхэ коллективүүд олоор байгуулагдаха ёһотой. Тиихэдээ ажахын хүтэлбэрилэгшэд договоройнгоо уялгые заатагүй дүүргэхэ зэргэтэй, бригадада хэрэгтэй техникэ, үтэгжүүлгэ хүсэд хүрэхөөр үгэхэ хэрэгтэй.

Нэгэ жэлэй дүн дээрэһээ абажа харахада, бригадна подряд гээшэмнай тон шухала, хэрэгтэй онол аргын байһаниинь элирнэ. Ушар иимэһээ бидэ саашадаа энэ гуримаа бүри һайжаруулжа, ехэ продукци бага гаргашатайгаар абахын түлөө оролдохо болонобди.

Мүнөө манай механизаторнууд поли дээрэхи хүдэлмэрээ гүйсэд түгэсхөө. Бүхыдөө 280 гектар намарай паар хахалагдаа, 6000 центнер һолоомон суглуулагдажа, малшадай буусануудта шэрэгдээ. Эгээл мүнөө тэдэнэр техникэ, машинануудаа үбэлэй хадагалаанда табижа дүүргээ. Иигэжэ бригадын гэшүүд трактор болон техникээ заһабарилжа эхилбэ. Мүнөө орооһоной 9 сеялкэ хүсэд бэлэн болгогдобо.

Энэ харюусалгатай хүдэлмэриие амжалтатайгаар үнгэргэхын тула ажалаа зүбөөр эмхидхэхые оролдонобди. Бидэ жэл бүри өөһэдтөө бригадна-узловой арга хэрэглэжэ, тэрэнээ богони болзорто һайн шанартайгаар бүтээгшэбди. Энэшье жэлдэ тэрэ аргые хэрэглэхээр хараалнабди. Иигэжэ хүнүүд эдэбхи үүсхэлые улам бадаруулха, мэргэжэл шадабариие нь дээшэлүүлхэ ушартайбди.

Д. ДОНДОКОВ
бэшэжэ абаба.

Комсомолой ажабайдал

ЗОРИЛГОМНАЙ ТОДОРХОЙ

Комбинадаймнай комсомолой организаци мянга шахуу гэшүүдһээ бүридэдэг. Ажалай бүтээсэ, ашаг үрэ, шанарые дээшэлүүлхэ, ажалай журам шангадхаха зорилгонуудаа комсомолшууд амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнхай.

Комсомолшууд һайшаалтай эдэбхи үүсхэл гаргадаг, социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябадаг гээшэ. Ленинскэ комсомолой байгуулагдаһаар 65 жэлэй ойдо зорюулагдаһан социалис мүрысөөндэ Н. Ноздринагай даадаг нооһо илгагшадай комсомол-залуушуулай бригада илаһан байна. Тэдэнэй үүсхэлые Т. Сахинова, Н. Каратеева, Р. Хабитуева гэгшэдэй бригаданууд дэмжэжэ, гурбан жэлэйнгээ түсэбтэ даабариие болзорһоонь урид дүүргээ. Һамналгын аппарадуудай операторнуудай С. Вильдяйкинай комсомол-залуушуулай звено байгша оной даабариие мүн лэ уридшалан дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 17 тонно продукци гаргаа. Бүд нэхэгшэдэй В. Павловай, Д. Лобигай, В. Макинай утаһа ээрэгшэдэй В. Фуфачевай бригаданууд габшагайгаар хүдэлнэ.

Комбинадтамнай үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэжэ байһан бригадна гуримаар хүдэлхэ онол арга комсомол-залуушуулай бригадануудай ажалда һайнаар нүлөөлнэ. Комсомол-залуушуулай 24 бригада шэнэ гуримаар ажалаа эмхидхэнхэй.

Һамналгын аппарадуудай залуу операторнууд Т. Сизых Н. Мокрова хоёр үндэр үрэ дүнгүүдые һаяхан туйлаба. Тэдэнэр XI табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй тоосоогоор хүдэлжэ байһанаа энэшье түсэбөө бэелүүлбэ. 3,5 болон 3 жэлэй түсэбтэ даабариие зуу гаран хүбүүд, басагад дүүргэнхэй.

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, залуу хүдэлмэришэдэй дунда ажалай журам шангадхаха талаар хэдэн хэмжээ ябуулганууды е ВЛКСМ-эй комитет хараалаад, бэелүүлжэ байнабди. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолходо ажалай журам тодорхойлхо гол арга нүхэсэлнүүдэй нэгэн болодог. Комбинадаймнай комсомолой эхин организацинуудта суглаанууд үнгэргэгдэжэ, дурсагдагша пленумэй материалнууд үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдээд, ажалай журам шангадхаха талаар зохихо хэмжээнүүд хараалагдаа. Байгша ондо ажалай журамые эбдэһэн, хазагайруулһан залуу хүдэлмэришэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагдаа, зариманда нь комсомолой талаар зэмэшье тохогдоһон байха.

Ажалай журам һайжаруулха хараа шэглэлтэй, хоорондоо холбоотой хэдэн хэмжээ ябуулганууд һайн үрэ дүнгүүдые туйлаха хэрэгтэмнай туһалаа. Комсомолшууд болон залуу хүдэлмэришэдэй дунда ажалай журам эбдэһэн ябадалнууд, нёдондоонойхитой сасуулбал, хоёр дахин хороо.

Ерэхэ жэлдэ Буряадай комсомол 60 жэлэйнгээ ойн баярые тэмдэглэхэнь. Ойн баярай үдэрые комбинадаймнай залуушуул үйлэдбэриин үндэр үрэ дүнгүүдээр угтаха гэжэ шиидэнхэй. «1984 оной 6 һарын түсэбые Буряадай комсомолой 60 жэлэй ойдо зорюулха» гэһэн шэнэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр Ю. Михайловай толгойлдог һамналгын аппарадуудай операторнуудай звено бусад комсомолшуудтаа хандажа, мүрысөөнэй эршые бүри үргэдхэбэ. Энэ үүсхэлые С. Вильдяйкинай, Н. Москалева гэгшэдэй бригаданууд дэмжэжэ, социалис мүрысөөндэ оролсобо. В. Павловай хүтэлбэрилдэг бүд нэхэгшэдэй бригада республикынгаа комсомолой ойн баярай үдэрнүүдые һайн шанартай хүдэлмэриин үндэр дүнгүүдээр угтаха гэжэ шиидэ э.

Е. МОРОЗОВА,
Нарин сэмбын комбинадай ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь.

ТОО, БАРИМТАНУУД ГЭРШЭЛНЭ

Буряадай Статистическэ управлениин мэдээсэһэнэй ёһоор, байгша оной декабриин 16-най байдалаар республика гүрэндэ мяха худалдаха жэлэй түсэбые 87 процент дүүргээ. Даб дээрээ ганса Зэдын район мяха худалдаха жэлэйнгээ даабариие 102 процент бэелүүлээ. Түсэбөө заатагүй дүүргэхын тула республика үлэһэн арбан хоног соо дүн хамта 8616 тонно мяха бэлэдхэлэй пунктда тушааха ёһотой.

Энэ жэлдэ бүхы дээрээ олонхи район болон ажахынууд гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэбые муу бэшээр дүүргэжэ байна. Республикын арбан район гүрэндэ һү тушааха даабаряа болзорһоонь урид бэелүүлээ. Республикын ажахынууд байгша ондо нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 4196 тонно ехэ һү худалдаа. Олохон районууд сагаан эдеэ үнгэрһэн жэлэйхиһээ һурагүй ехээр тушаагаа.

Гэхэтэй хамта жэлэйнгээ түсэбые заатагүй дүүргэхын тула республика үлэгшэ хугасаа соо 1680 тонно һү тоһоной заводто тушааха ёһотой.

Республикын ажахынууд гүрэндэ үндэгэ тушааха жэлэйнгээ түсэбые 99 процентдэ хүргөөд байна. Зэдын, Загарайн шубуунай фабриканууд энэ талаар амжалтатай. Тэдэнэр һүүлэй мэдээгээр түсэбтэ даабаряа 105—106 процент бэелүүлээ.

Бэлэдхэлэй пунктда нооһо тушааха талаар республикын районууд бэрхэтэй байдалда оронхой. Илангаяа энэ жэлэй малай тэжээлэй хаа хаанагүй элбэг байхада хонин һүрэгэйнгөө ашаг шэмые доошолуулжа, нооһо тушааха түсэбөө дүүргээгүй ябадалые юугээршье сагааруулжа болохогүй. Республикын арбан табан районой найманиинь гүрэндэ нооһо худалдаха жэлэй түсэбые бэелүүлжэ шадаагүй.

ГАЗАРАЙ ҮРЭЖЭЛ ҺАЙЖАРУУЛАГДАНА

Баргажанай районой Уланай колхоздо томодхогдоһон лугомелиоративна отряд байгуулагдаһаар дүрбэн жэл боложо. Эндэ хамта 25 хүн хүдэлдэг юм. Тэдэнэй табаниинь луговодууд. Отрядые Буряадай АССР-эй габьяата агроном Бата Очирович Гармаев хүтэлбэрилнэ. Тэдэнэр даалгагдаһан 1156 гектар газар дээрэ түхэреэн жэлэй туршада хүдэлдэг. Тус отряд ниитын малда тэжээл бэлэдхэхэ талаар ажахын гол хүсэниинь болонхой.

Мүнөө энэ отрядай мэдэлдэ дүрбэн С-100, зургаан ДТ-75, дүрбэн МТЗ-50 түхэлэй тракторнууд, зургаан СМП —түхэлэй уһа бүлэдэг насосууд болон хүдөө ажахын бэшэшье техникэ даалгагданхай. Дэгнүүлнүүдые хэршэн жэгдэлхэ түхеэрэлгэнүүдые өөһэдөө ухаалан зохёогоо.

Һүүлэй жэлнүүдтэ намаг газарнууд һайжаруулагдажа, ажахын хэрэглэмжэдэ үгтэнэ. Унигаанда 170 гектар, Бүгтэртэ 200, Лугшахаанда 180 гектар газарай үрэжэл һайжаруулагдажа, ашана харюулжа эхилэнхэй. Эндэ олон жэлэй таримал ногоо һайнаар ургажа, гектарай 18—22 центнер үбһэн абтаа. Тиигэжэ ганса эдэ талмайнуудһаа мүнөө жэлдэ 11 мянган центнер үбһэн абтаа бшуу.

Отрядай гэшүүд энэ жэлдэ Бүгтэр, Унигаан гэжэ газарнуудаар 300 гаран гектарта хүрьһыень һайжаруулжа, ногоон һолоомо хуряагаа. Эдэ ашаар байгша ондо 3560 тонно силос, 2730 тонно сенаж дарагдаа. Тиигэжэ Уланай фермэдэ, Лугшахаанай һүнэй комплексдо урда жэлэйхиһээ хэдэ дахин ехэ шэмэтэ тэжээл нөөсэлэгдэһэн байха юм.

Лугомелиоративна отрядые даагша Б. О. Гармаевтай уулзажа, ажал хэрэгүүд тухайдань һонирхоходомнай, тэрэ иигэжэ хөөрэнэ:

— Газарай үрэжэл үндэһөөрнь һайжаруулха гээшэ тиимэшье хүнгэн хэрэг бэшэл даа. Яһалал оролдолго гаргаха хэрэгтэй. Дэгнүүлтэй хонхор ёнхор газарые түрүүн 5—6 дахин балуурдахадамнай, дэгнүүлынь бутаржа, талмайнь жэгдэрдэг юм. Удаань 4—5 дахин хүндэ дискэнүүдые, БДТ-3 түхэлэй борнойнуудые шэрэдэгбди. Тиигээд лэ тэжээлэй зүйлэй ургамалнуудые тарина бди. Хожомынь таригдаһан талмайдаа хүндэ катогуудые мухарюулжа, хүрьһыень жэгдэрүүлэн даруулнабди. Энэ ажалда яһала дүршэлтэй болоһон зон олон даа.

Нээрээшье хүндэ томо С-100 түхэлэй тракторые жолоододог коммунист З. Ж. Аранзаев, С. И. Цивилев, ДТ-75 түхэлэй тракторта хүдэлдэг С. Д. Цыренов, Д. Н. Черных, И. Р. Ямалеев гэгшэд үндэр бүтээсэтэ ажалаараа шалгардаг.

Хүдэлмэрээ зүбөөр эмхидхэхын тула хабартаа отрядайхид хэдэн звено боложо таһардаг юм. Март һарын эхинһээ гурбан звено бүлүүр станцинуудые хүдэлгэжэ, сабшалангаа уһалжа эхилдэг. Звенонуудые Н. А. Соломинский, З. Ж. Аранзаев, Г. И. Запалаев гэгшэд хүтэлбэрилдэг.

— Бидэ лугомелиоративна отрядайхид нүүдэл байдалтай зон ха юмбибди, — гэжэ Бата Очирович хөөрэнэ. —Тиимэһээ хоёр нүүдэл вагонтойбди. Мүн нүүдэл бани, столово түхеэрээ һэмди. Ажаллаха, амарха арга боломжонуудые гүйсэд хараалан хайбди. Сүлөөтэй сагтаа телевизор хаража болохо, шэнэ номуудые, газетэнүүдые асаруулдагбди, колхозойнгоо түб һууринтай телефоноор хөөрэлдэхэ аргатайбди. Ажалай ветеран Д. М. Бадмаев эдеэ хоолоо бэлдэжэ, үдэшэ бүри бани түлеэд, манине хүлеэжэ байдаг.

Лугомелиоративна отрядайхидай урда шэнэ газар ашаглалгада оруулха талаар ехэхэн зорилго табигданхай. Бүгтэр, Унигаан гэжэ газарнуудаар үшөө 700 гектарта газарай үрэжэл һайжаруулагдаха юм. Лугшаахаанай һүнэй комплексын олон жэлдэ хэрэглэгдэжэ байһан бэлшээри һайжаруулагдаха ёһотой.

Хамта дээрээ 20 километр утатай сабшалангай хашаа баригданхай. Тэдэнэй заримыень шэнэлхэ, үшөө 5 километр утатай хашаа нэмэгдэхэ юм. Тиимэһээ механизаторнууд мүнөө үбэлэй үедэ һургаагуудые бэлэдхэжэ эхилэнхэй.

Намартаа Хүнтэйн полиин һолоомо суглуулжа абаһанай һүүлээр наг шэбхэ сабшалан дээгүүр гаргагдаа, һубаг ханаабуудые заһабарилха, сэбэрлэхэ хүдэлмэри хэгдээ.

Хурамхаанай районой механизаторнуудай үүсхэлые үргэнөөр дэмжэн, отрядай гэшүүд даалгагдаһан техникээ саг болзортонь, эмхи шанартайгаар заһабарилха гэжэ шиидэнхэй. Энэ хүдэлмэри тус отрядай механик Б. Д. Базаровай хүтэлбэри доро ябуулагдана. Отрядай гэшүүд хамтын подрядай гуримаар ерэхэ жэлһээ хүдэлхэ гэжэ шиидэнхэй.

Иигэжэ Уланай колхозой лугомелиоративна отряд түхэреэн жэлдэ хүдэлжэ, газарайнгаа ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар горитой юумэ хэнэ. Ниитын малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэлгын бата үндэһэ һуури табигдана.

С. РИНЧИНОВ.

Сов... орон до...

ИНДУСТРИАЛЬНА
КАЗАНЬ. Татарай ... ка дотороо эгээ түрүү... мановска районой ... торнууд хүрьһэ элд... ба тарилгын техникэ... рилжа дүүргэбэ.

Ургаса хуряалгын ... эндэхи ажалшад хүд... хын машинануудые ... һоонь урид ба эрхи... тайгаар заһабарилхые ... автономито республи... механизаторнуудта ... юм. Үүсхэл гаргаг... һэн үгэдөө хүрөө... тэй мүрысэдэг Мен... районой делегацинууд... жа үзөөд, техникэ ... заһагдаа гэжэ батадх...

Индустриальна арг... логи нэбтэрүүлһэнии... та туйлахадань ехэ... Бүхы ажахынуудта ... нуудые заһабарилх... болон участогууд ... данхай. Хаа хаанагүй... рилгын хүдэлмэрид... түхеэрэлгэнүүд хэр... Үбэлэй һаранудта ... заһабарилгын тусхай ... нуудта механизаторну... жэ ороно, подрядна ... хүдэлнэ.

— Үүсхэл гаргагш... дүршэл бусадшье р... нэбтэрүүлэгдэнэ,—гэжэ... хүдөө ажахын минист... логшо И. Шаймардан... нэ. — Госкомсельхоз... нэгэдэлнүүдтэй, РАП... лаар бусад партн... нягта харилсаа холб... лүүлдэг болоһонһоо ... запчастьнууд дуталда... гэжэ техникэ хин һаат... лёо юм. Тиигэжэ ур... һураггүй түргэнөөр ... ажахын машинанууд ... рилагдана. Мүноөдэр... далаар хүрьһэ элдүүр... тарилгын техникын ... гурбан хубинь, хоёрдо... тор ба комбайн заһа... даад байна.

МЕЛИОРАТОРНУУ...
ТУҺАЛАМЖА

ИМИШЛИ (Азерб... ССР). Азербайджанай... раторнууд мянган гек... лагдадаг талмай Ими... районой таряашадт... дамжуулба. Республи... садшье районуудта е... ургасын газар эршэм... гэнөөр бэлдэнэ. Респ... хүдөө ажахын үйлэ... гол баазань болодо... Араксинска голой ... сал уһалагдана бэш... град, овощ, үрэ жэм... жа ургуулха тусхай ... шэнэ ехэ зоны байг... жа байһан хада таз... уһан хүргэгдэдэг боло... хай. Эдеэ хоолой ... мын ёһоор, Азерба... бүхыдөө 160 мянган ... уһалагдадаг талмай ... г-одто оруулагдаха юм.

ДООДО АМАР...
ДЕНДРАРИ...
НИКОЛАЕВСК-НА...

Хотын захада байгу... байһан дендрарида ... Амарай хүбшэ тайгад... бүхы янзын модод, һ... гаһад суглуулагданха...

Доодо Амар гайха... ян байгаалитай. Алас... ехэ мүрэнэй эрьеэр м... дуб, яшал ба ой модо... рын ургамалнууд ... Алас-Дурнын зарим ... тань эм домто хара ... плантаци элирүүлэгд...

Хожомоо тус денд... учна түб болохо бай...

СИБИРЬТЭ ОРГАНУ...
ЗЭДЭЛБЭ

Сибириин хоёр хото... то органна запнууд... нэгэдээ. Омско Никол... мын байһан байшан ... заһагдаа юм. РСФСР-... та артист Г. Гродбер... тодхогдоһон шэнэ ин... дээрэ Бахай зохёолну... гүйсэдхөө. Эндэ хүгж... шэнүүд ходо үнгэ... байха юм.

Красноярскын хүн з... снчесна хүгжэмэй ко... баһал шагнаба. Энд... лалгада оруулагдаһа... залда орган тодхогд... Чехословакиин мэргэж... инструментнүүдые ... байгаа.

ОБЛАСТНОЙ ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИИН ДЕЛЕГАТ

ҮГЛӨӨНЭЙ НАРАНААР

...һуугаа һэн. Нэгэ классай һурагшад бултадаа адляар тоо бододог, бэшэдэг бэшэ һэмнай.

— Һурагша бүхэндэ тусгаарлан хандаха, тэрэнэй ухаан бодолые, абари зангые хараада абаха шухала. Имагтал иигэжэ хэшээлнүүдые үнгэргэхэдөө, бидэнэр ажалдаа амжалта туйладаг байнабди,— гэжэ Роза Минжирдоржиевна хөөрэнэ.— Мүнөө үхибүүднай 10—20 жэлэй саада тээ һурадаг үхибүүдтэй жэшэхээр бэшэ, ухаансар, олон юумэ мэдэхэ болоһыень хараада абаха ёһотойбди гээд нэмээ һэн. Тэрэньшье зүб. Ушар иимэһээ багша мэргэжэлээ, методическа бэлэдхэлээ ходо дээшэлүүлжэ байха ёһотой.

Роза Минжирдоржиевна түрэһэн нютаг Арбижилайнгаа эхин һургуулида 26 жэлэй саада тээ багшалжа эхилһэн намтартай. Тэрэ балшар заахан багашуулда үзэг бэшэг заажа, залуу үетэндэ эрдэм шудалха эхи табиһан байха. Роза Минжирдоржиевнагай һургаһан олон тсото шабинар мүнөө ажабайдалай үргэн замда гаранхай юм.

Үхибүүдые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ гээшэ мүнөө тон эхэ удха шанартай гээд мэдээжэ. Ушар тиимэһээ үнинэй багша Р. М. Сандакова энэ асуудалда үдэр бүриин анхарал хандуулдаг. Бага наһанһаа эхилжэ ажал хүүлэжэ һургаха гээшэ багшанарай, эхэ эсэгэнэрэй хүндэтэ уялга болохо ёһотой гээд тэрэ хөөрэлдэжэ һуухадаа очсолон тэмдэглээ һэн.

Роза Минжирдоржиевна үхибүүдые хүмүүжүүлхэ талаар дүршэл ехэтэй болонхой. Тэрэнэй заадаг классуудай һурагшад барандаа һайнаар һурадаг.

Мүнөө багша хүн үхибүүдэ һайнаар һургахын тула өөрөө бүхы талаараа бэлэдхэл ехэтэй байха зэргэтэй. Ушар иимэһээ Роза Мичжирдоржиевна педагогикын асуудалнуудаар олон юумэ уншажа, хүмүүжүүлгын бүхы асуудалнуудые шудалха гэжэ оролдодог.

Тэрэ эхин классуудта заадаг үнинэй бэрхэ багша байхын хажуугаар олон үхибүүдэй эхэ байбашье, мэргэжэлээ дээшэлүүлэн, Буряадай гүрэнэй багшанарай институдай буряад хэлэнэй факультедтэ һурахаар ороһон юм. Тиигэжэ ажалһаа һамшангүйгөөр 1980 ондо багшанарай институт дүүргэһэн байна.

Асагадай һургуулиин директор Михаил Орлович Ильинтэй хөөрэлдэхэдэмнай:

— Роза Минжирдоржиевна эрхим багшануудай тоодо ороно. Тиихэдэ ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Ушар иимэһээ коммунистнууд, тэрэниие партийна эхин организациин секретаряар һунгаһан юм, — гэжэ хэлээ һэн.

Үнэхөөрөөшье, партийна эхин организациин секретариин уялга дүүргэхэ гээшэ бэлэн бэшэ ааб даа. Һуралсалай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие бүхы һургуули соогоо һайнаар эмхидхэхэһээ гадна багша бүхэнтэй, үхибүүдэй эхэ эсэгэнэртэй хүмүүжүүлгын асуудалнуудаар хөөрэлдэхэ, зүб тобшололнуудые хэхэ уялгатай. Тэдэнэйнгээ ажабайдал ба ажаһуудалаарнь һонирхохо гэхэ мэтэ олон асуудалнууд партийна эхин организациин секретариин хабаадалгатайгаар шиидхэгдэдэг гээшэ.

Асагадай дунда һургуулида олонхи предмедүүд буряад хэлэн дээрэ заагдадаг.

— Үхибүүднай түрэл хэлэеэ һайнаар мэдэхэ ёһотойл даа. Энэ талаар буряад хэлэнэй багшанар Цыбикжап Гылыкович Сультимов, Светлана Гонгаевна Дондукова болон бусад ехэ хүдэлмэри ябуулдаг. Тэдэнэр хэшээлнүүдээ һонирхолтойгоор үнгэргэдэг. Харахадашни, «Байгал» журналһаа, «Буряад үнэн» газетэһээ абтаһан олон материалнуудые хэшээлнүүдтээ хэрэглэжэ байдаг, — гэжэ Роза Минжирдоржиевна хөөрэнэ.

— Мүнөө үедэ һуралсалай ашаг үрые дээшэлүүлэн, хэшээлнүүдээ һонирхолтойгоор үнгэргэхэ зорилго табигдана» гэжэ Р. М. Сандакова нэмэбэ.

Дүй дүршэлтэй багшын хэлэһэн эдэ үгэнүүдые үнэн зүрхэнһөө бүримүһэн дэмжэхээр лэ һэн.

Роза Минжирдоржиевна 5 хүбүүд, басагадай эхэ юм. Багша, хани нүхэр Митап Бадмаевичтайгаа хамта тэрэ үхибүүдээ ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлжэ байнхай.

Коммунистка Р. М. Сандакова үдэр бүри үглөөнэй улаан нарантай урилдан, гэртэһээ гараад, һургуули тээшээ яаралтай ошодог...

Хододоо урагшаа һанаатай, залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулжа ябадаг Загарайн районой Асагадай дунда һургуулиин багша Роза Минжирдоржиевна Сандаковагай областной партийна конференциин делегат боложо һунгагдахадань үнэн зүрхэнһөө һайшаан дэмжэжэ һуугаа һэм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Р. М. Сандакова.

С. ОЧИРОВ.

Улаан-Үдын индустриально-педагогическа техникумдэ Монголой Арадай Республикаһаа ерэһэн хүбүүд, басагад һурадаг. Манай штатнабэшэ фотокорреспондент П. Бурмакин геодезиин хэшээл дээрэ энэ зураг буулгаа.

ОЛОХОН ҮДЭРӨӨР УРИДЛАБА

Улаан-Үдын нэгэдэхи пищеторгын эдеэ хоолой 29-дэхи магазинай хүдэлмэрилэгшэдһөө баяртай мэдээсэл абтаба. Тэдэнэр һаяхан энэ жэлэйнгээ түсэбые дүүргэһэн тухайгаа элидхээ. Байгша ондо тэдэнэр 835 мянган түхэригэй эдеэ хоол худалдаха түсэбтэй байһан һаа, декабриин 9-дэ тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргээд, эдэ үдэрнүүдтэ ерэхэ жэлэйнгээ түсэбөөр ажаллажа байна.

— Нэгэ үдэр соо дунда зэргээр 2.300 түхэригэй эдеэ хоол худалдадагбди. Декабриин 9-нэй үдэр бидэнэр дайнай ветерануул болон инвалидуудта эдеэ хоол наймаалаа һэмди. Тиигэжэ энэ үдэр 7 мянган түхэриг мүнгэн оруулагдаа. Энэ ушар бидэнэй түсэбөө дүүргэхэ хэрэгые түргэдхөө, — гэжэ магазиниие даагша, худалдаа наймаанай отличник Тамара Георгиевна Овчинникова хөөрөө һэн.

Түсэбэй дүүргэлтэ коллективэй хүдэлмэрилэгшэдһөө дулдыдана гээшэ. Эндэ эрхим наймаалагшад олон. Тэдэнэй дундаһаа ахалагша наймаалагша Н. М. Афанасьева, наймаалагша Л. А. Хромых, комсомол басагад Татьяна Болесова, Ольга Федорова гэгшэдые онсолон дурдахаар.

29-дэхи магазинай коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ гурбадахи жэлэй түсэбые дүүргэһэн тухайгаа һаяын үдэрнүүдтэ мэдээсэхэ зорилготой.

Х. ДОРЖИЕВА.

ВРАЧАЙ ЗУБШЭЛ

ЯАЖА ҺЭРГЫЛХЭБ?

Уушханай ханяадан—халдабаритай үбшэн. Хүнүүдһээ, адуу малһаа энэ үбшэн халдажа болохо юм. Нёлбоһон, хүлһэн гэхэ мэтэ, мүн үбшэн малай һү, мяханһаа халдабаритай. Илангаяа үбшэн хүнэй нёлбоһон аюултай. Тиимэһээ уушханай ханяадатай хүн тусхай амһартада нёлбохо, нёлбоһоо хлораминай холисотой уһаар дезинфекци хэхэ ёһотой. Үбшэнтэниие амяарнь таһалгада байлгаха, үгы һаань унтариинь бүдөөр халхалха шухала. Эдеэнэй амһарта, унтари гэхэ мэтэ амяарлагдаха ёһотой. Амһартань, дотор хубсаһаниинь содын растворто угаагдаха, таһалгынь пол, тэндэхи мебель нойтон бүдөөр аршагдажа байха зэргэтэй. Үбшэнтэн саг үргэлжэ аргалгада ябаха болоно. Тиигэбэл түргөөр эдэгэдэг, халдабарита бацилла тарахаяа болидог байна.

Мүнөө үедэ гансал үбшэн хүнүүд аргалуулна бэшэ, харин хажуудань байһан түрэлхидынь, нүхэдынь эмшэлүүлэгдэхэ ёһотой. Тиимэ һэргылэмжын хүдэлмэри жэлдээ хоёр дахин хабар, намарай 2—3 һарын туршада ябуулагдаха ёһотой. Уушханай ханяадатай хүнүүдэй үхибүүдэй, эдеэ хоолой эмхи зургаануудта хүдэлхэнь хорюултай. Уушханай ханяадаар үбшэлһэн хүнэй үхэр малые жэл бүри ветеринарна албатан шалгажа байдаг. Тэндэ ажалладаг малшадай бэсын элүүр шалгагдана. Тиимэ фермэнүүдэй бусалгагдаагүй һү уужа, һайнаар болгогдоогүй мяха эдижэ болохогүй. Урдань үбшэлһэн һула бэетэй хүнүүдтэ уушханай ханяадан илангаяа түргөөр халдадаг юм. Юрэнхыдөө спорт эрхилхэ, агаарта ябаха шухала. Тамхи татадаг, архи уудаг хүн мүн лэ бэлэхэнээр ханяадаар үбшэлжэ болохо. Зарим хүнүүд үбшэлһэнөө өөрөө мэдэнгүй, гансал рентгенээр шалгуулхадаал үбшэн байһанаа ойлгодог юм. Тиимэһээ хүн бүхэн жэл бүри рентгенээр шалгуулха ёһотой. Элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудһаа гадна ниитын, профсоюзай эмхинүүд уушханай ханяадантай эрид тэмсэхэ зэргэтэй.

Н. МАКАРОВА,
республикын уушханай ханяаданһаа эмшэлдэг диспансерэй отделениие даагша.

ХҮН БА ХУУЛИ

ЖУРАМ БА КОЛЛЕКТИВ

Ажалай журам шангадхаха талаар ажалша коллективүүдэй, ажалшадай өөһэдынь үүргэ мүнөө үедэ айхабтар ехэ болонхой. Һаяхан баталан абтаһан ажалша коллективүүд тухай СССР-эй Хуули хадаа ажалша хүн бүхэнэй урдахи харюусалга дээшэлүүлжэ, ажалай түрүүшүүлые урмашуулха, ниитын гурим эбдэгшэдтэй тэмсэл шангадхаха хүдэлмэри бүри үргэдхэнэ.

Улаан-Үдэ хотын ажалшад бүхы совет хүнүүдтэй хамта парти, правительствын гаргаһан ажалай журам шангадхаха тухай шиидхэбэринүүдые һайшаан дэмжэһэн байна. Городоймнай авиационно, судна бүтээлгын, «Теплоприбор» заводуудай, М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой, БМДК-гай, «Жилгражданстрой», трестын нэгэдэхи СМУ-гай коллективүүд Москва хотын ажалшадай жэшээгээр ажалай эмхидхэл һайжаруулха, ниитын болон ажалай журам хазагайруулагшадтай тэмсэхэ талаар үндэр уялгануудые абаа һэн.

Ажалша коллективүүдэй дунда үнгэргэгдэһэн суглаанууд дээрэ энэ асуудалда гол анхарал хандуулагдажа, ниитын болон ажалай журам эбдэгшэдтэй, ажалһаа хулжагшадтай шанга тэмсэл үнгэргэхэ тухай хэлсэгдээ. Тиихэдэ ажалай журам сахилга хадаа социалис мүрысөөнэй тол зорилго гэжэ тоологдохо юм.

Ниитын болон ажалай журам нягтаар сахидаг, ажалшадайнгаа дунда ойлгууламжын, хүмүүжүүлхы хүдэлмэринүүдые зүбөөр, үргэнөөр ябуулдаг коллективүүдтэ эмхи гурим хододоо сахигдадаг, мүн ажалайнь бүтээсэ ехэ, продукциин шанар һайн байдаг гээшэ. Эгээл иимэ коллективүүдэй нэгэн болохо хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг заводой ажал хэрэтынь эмхитэй һайнаар ябуулагдана. Эндэ журам эбдэдэг гү, али ниитын гурим хазагайруулдаг хүн бүхэндэ тусхай карточка хэгдэжэ, журам эбдэһэн ябадалнуудынь бэшэгдэдэг байна. Заводой хүтэлбэрилэгшэд энэ талаар шанга хэмжээнүүдые абана. Иигэжэ эмхидхэгдэһэн хүдэлмэриин ашаар энэ коллективтэ гурим, ажалай эмхидхэл хараа байса һайжаржа, продукциин шанар дээшэлээ. Ажалһаа гаража ошогшодой тоо, нёдондо жэлэйхитэй сасуулхада, 22 процентээр доошолоо, хүдэлмэриин саг гээлгэ 30 процентээр бага болоо.

Улаан-Үдын модо болбосоруулдаг ба мебель хэдэг комбинадай коллектив москвагайхидай гаргаһан «Ажалай зэргээр алдар соло» гэһэн үүсхэлые халуунаар дэмжээ һэн. Комбинадай 15 бригада энэ жэлэй дүүрэтэр ажалай болон технологическа журам нэгэтэшье хазагайруулангүй хүдэлхэ гэһэн уялга абанхай юм. Харюусалгагүйгөөр хандагдаһан нэгэшье ушар хүтэлбэрилэгшэдэй, бригадирнуудай анхаралда абтангүйгөөр орхигдоногүй. Журам хазагайруулагшадай хэрэг участогай болон цехэй хамтын суглаан дээрэ хэлсэгдэжэ, зохихо хэмжээнүүд абтана. Комбинадай хүтэлбэрилэгшэдэй хүсөөр һара бүри «Журамай үдэр» үнгэргэгдэнэ. Үнгэрһэн арбан нэгэ һарын туршада, нёдондо жэлэйхитэй сасуулхада, хүдэлмэриин сагые гээлгэ 6 процентээр доошолһон байна.

Гэбэшье городой зарим предприяти болон барилгануудта ажалай журам шангадхаха асуудалда анхарал багаар хандуулагдана гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Жэшээ болгон дурдабал, Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин предприятинуудта ажалһаа гаража ошогшодой тоо үнгэрһэн 10 һарын туршада нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө 30,5 процентээр, хүдэлмэриин сагые гээлгэ 45,8 процентээр дээшэлһэн байха юм.

«Улан-Удэтрансстрой» трестын 834-дэхи СМП-дэ үнгэрһэн 9 һарын туршада 240 хүн ажалһаа гаража ошоо, 746 хүнэй нэгэ үдэр соо хэхэ хүдэлмэри хаягдаа. Энэнь нёдондо жэлэйхиһээ 2 дахин ехэ болоно.

Ажалай социалис журам сахиха хэрэгтэ албан зургаанууд, үйлэдбэриин хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа һулаар хандуулна. Тэдэнэй харюусалгагүйгөөр хандаһан ушарһаа боложо, ажалһаа гээгдэхэ, шанар муутай продукци үйлэдбэрилхэ ушар бии. Үнгэрһэн 10 һарын туршада гэр барилгын комбинадай 256 хүдэлмэрилшэн ажалай үедэ зайха, архидаха ябадал гаргажа, тэдэнэй гэмээр 990 хүнэй нэгэ үдэр соо хэхэ хүдэлмэри хаягдаа. Ниитын газарнуудһаа 442 хүн һогтуугаар баригдажа, тэдэнэй 249-инь тэлэрүүлгын газарта оруулагдаһан байна. Комбинадай хүтэлбэрилэгшэд болон ниитын эмхинүүд энэ талаар ямаршье хэмжээ ябуулгануудые абанагүй, журам эбдэгшэдэй дунда ойлгууламжын, һэргылэмжын, мүн тэдэниие заһаруулха хүдэлмэри үнгэргэгдэнэгүй. Ушар иимэһээ ажалһаа һамшагшадай, архишадай тоо олошорно. Хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө эрилтын һула дээрэһээ боложо, журам эбдэдэг хүнүүд ямаршье зэмэ амсангүй, харин урмашуулагдадаг ушар үзэгдэнэ. Жэшээнь, слесарь Болонев, электрик Филиппов хоёр байгша оной сентябриин 9-дэ ажал дээрээ һогтуу байгаа. Комбинадай начальнигай захирһанай ёһоор, тэдэнэр сентябриин 16-да бага түлөөһэтэй ажалда оруулагдаһан байгаа. Гэбэшье октябриин 28 болотор энэ захиралтань бэелүүлэгдээгүй, тиихэдэ журам хазагайруулагшадшье, тэдэнэй ажалладаг арматурна цехэй коллектившье тиимэ захиралтын гараһые мэдээгүй байгаа. Ондоошье жэшээ абажа үзэе. Бетонщик Бадмацыренов модошо дархан Шагдуров хоёр байгша оной хабар һогтуугаар тэлэрүүлгын газарта ороһон аад, август һарада тэмдэглэгдэһэн барилгашадай һайндэртэ Хүндэлэлэй грамотануудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаһан байха юм. Эдэ бүгэдэ дээрэһээ хаража үзэхэдэ комбинадта ажалай журам шангадхаха, ниитын гурим сахин һайжаруулха талаар ямаршье хэмжээн абтанагүй гэжэ элирнэ. Комбинадай ниитын эмхинүүд журам эбдэгшэдтэй тэмсэхэ хүдэлмэридэ хабаадалсанагүй. Байгша ондо нүхэдэй сүүд оройдоол 5 хүнэй хэрэг хаража үзэһэн, архишадтай тэмсэхэ талаар нэгэл дахин зүблөө үнгэргэһэн байха юм. «Журамай үдэр» үнгэргэхэ талаар байгуулагдаһан штаб һулаар хүдэлнэ. Комбинадай мастернууд болон цехүүдэй начальнигуудай урда журам шангадхаха гурим сахиха талаар эрилтэнүүд табигданагүй. Тиигэжэ тэдэнэр хүдэлмэришэдэй дунда шалгалта хэнэгүй, зарим ушарта өөһэдөөшье журам хазагайруулдаг байна. Мастернууд Калинина, Федотова, Беспалова, инструктор Млачнева, прораб Вишневский болон бусад өөһэдөө ажалһаа гээгдэдэг байха юм. Түсэбэй дүүргэгдэдэггүй ушарһаа боложо комбинат дотор амаралтын үдэрнүүдтэ, халаанай һүүлээр хүдэлмэришэдэй ажаллаха ушар олон. Энэ хүдэлмэри профсоюзай комитедтэй зүбшөөлгүйгөөр үнгэргэгдэнэ. Теэд хуули буса энэ ушарта профсоюзна комитедэйшье зүгһөө анхаралай хандуулагдадаггүй байһаниинь харамтай.

Ажалай журам саашадань бэхижүүлхэ, кадрнуудай хүдэлмэридэ оролго ба гаралгые үсөөрүүлхэ тухай ажалшадай дурадхалнуудые хараада абан, СССР-эй Министрнүүдэй Совет болон ВЦСПС байгша оной июлиин 28-да «Ажалай журамые бэхижүүлхэ нэмэлтэ хэмжээнүүд тухай» тогтоол батала абаа. Ажалһаа һамшагшад болон ажалай журамые хорото зорилгоор эбдэдэг хүнүүдтэй тэмсэлые шангадхахын тула СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВЦСПС иигэжэ тогтоогоо һэн:

хүндэтэ шалтагаангүйгөөр ажалһаа һамшаһан хүдэлмэришэд болон алба хаагшадта энэ жэлдэ үгтэхэ ээлжээтэ амаралтыень ажалһаа һамшаһан үдэрнүүдэйнь тоогоор хороохо, тиихэдэ амаралтань хүдэлмэриин хоёр неделиһээ (хүдэлмэриин 12 үдэр) бага байха ёһогүй;

хүдэлмэриин үдэрэй туршада хүндэтэй шалтагаангүйгөөр ажал дээрээ гурбан часһаа үлүү саг соо байгаагүй хүдэлмэришэд болон алба хаагшадта ажалһаа һамшаһанай түлөө тогтоогдоһон харюусалгын тиимэ хэмжээнүүд хэрэглэгдэхэ байна;

ажалай журамые хазагайруулһан, хүндэтэй шалтагаангүйгөөр ажалһаа һамшаһан гү, али ажал дээрээ һогтуу байһан хүдэлмэришэд болон алба хаагшад гурбан һара хүрэтэр болзортойгоор бага түлбэритэй ондоо хүдэлмэридэ тэхэ гү, али энэл болзороор доодо шатын ондоо тушаалда оруулагдаха. Энэ үе соо өөрын дураар ажалһаань гаргахагүй, ажалай журам эбдэһэнэйнгээ түлөө хүдэлмэришэд гү, али алба хаагшадай ажалай саг ажалһаа гараха тухай уридшалан һануулгын болзорто оруулагдаха ёһогүй;

ажалай журам саг үргэлжэ хазагайруулһанайнгаа, хүндэтэй шалтагаангүйгөөр ажалһаа һамшаһанайнгаа гү, али ажал дээрээ һогтуу байһанайнгаа түлөө ажалһаа гаргагдаһан хүдэлмэришэд болон алба хаагшадта хүдэлмэриинь шэнэ газарта зургаан һарын туршада олгогдоһон шангууд хахад хубяар түлэгдэхэ зэргэтэй. Хэрбээ түрүүшын гурбан һарын туршада хүдэлмэрилэгшын ажал хэрэгтээ һайнаар хандаад байгаа һаань, профсоюзай комитедтэй хэлсэжэ, коллективэй һанал бодолые хараадаа абажа, захиргаан саашадаа шангуудыень бүрин хүсэдөөр түлэхэ тухай асуудалые шиидхэжэ шадаха.

Хүндэтэй шалтагаангүйгөөр өөрынгөө дураар ажалһаа гарахын тула иигэжэ тогтоогдоо:

Энээн тухайда хоёр һарын урда тээ бэшэгээр захиргаанда уридшалан һануулжа, хүдэлмэришэд болон алба хаагшад тодорхой бэшэ болзороор баталагдаһан ажалай договорые таһалха эрхэтэй;

хэрбээ хүдэлмэридэнь тохёолдоһон забһарлалай гурбан неделиһээ дээшэ байбалнь, ажалайнь таһалгаряагүй стаж сахигдадаг.

Городой партийна, совет органууд болон ниитын эмхинүүд ажалай журамые саашадань бүри шангадхаха, энэ талаар эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха зэргэтэй.

В. САХАРОВСКИЙ,
Улаан-Үдэ хотын прокурор.

ДАЛАЙ ДЭЭРЭ АГИТПУНКТ

ОДЕССЭ. Хара далайн «Комсомольская слава» гэжэ теплоход дээрэ тамаралгын агитпункт хүдэлжэ захалба. В. И. Ленинэй «Совет засаг гэжэ юун гээшэб?» гэһэн үгэ судныш радиогоор дамжуулагдаба. «Минии Эхэ орон — Советскэ Союз», «Арад парти хоёр ниитэ нэгэн», «Октябриин ороной Хуулинууд», «Эб найрамдалай ба зохёохы ажалай ленинскэ хараа шугам» гэһэн лекцинүүд морягуудта Вьетнамай эрьенүүд хүрэхэ удаан замайнь үедэ уншагдаха байна. «Ажалаараа инаг дуратай Эхэ ороноо бэхижүүлэе!» гэһэн научно-практическа конференци үнгэргэгдэхэ юм.

Пароходствын судануудые дээрэ тамаралгын иимэ 200-гаад пункт байгуулагдаа. Марксизм-ленинизмын классигуудай номууд, эрдэм ухаанай элдэб һалбаринуудаар, түрүү дүй дүршэл тухай материалнууд тэдэнэртэ үгтөө юм.

(ТАСС).

ТАСС • АПН • саанаһаа

«...НАЙРАМДАЛЫЕ ХАМГААЛХА ...ХАЛЫН ШУХАЛА АЛХАМ»

...Олонхи гүрэ...най аюулые ...талаар то...нүүдые бэе... тэмсэнэ, на...ралгын хүдэ... ба бэеэ ...түлөө ара... дараха та...дэһэн импе...дэй ябуулга...шаана гэжэ ...альна Ас...леин сессиин ...лэн харуул... Дойчланд» ...лүүлдэг буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгын политикые зайсуулан саралгаһаа ондоо юумэн байхагүй гэжэ хуралдаанда хабаадагшад мэдүүлбэ.

Социалис хани нэгэдэлтэ гүрэнүүдэй эб найрамдалта программа Советскэ Союзай сесси дээрэ гаргаһан бүтэмжэтэй һайн үүсхэлнүүд дотор бодотоор бэелүүлэгдэнэ. ООН-ой олонхи гэшүүн-гүрэнүүд тэдэниие һайшаалан байгаа гэжэ «Нойес Дойчланд» бэшэнэ.

ПРАГА. Олонхи гүрэнүүд ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө, шахардуу шанга байдалые һуларуулхын түлөө, эб найрамдалые хангахын түлөө тэмсэнэ гэжэ ООН-ой Генеральна Ассамблейн баталан абаһан тогтоолнууд элирхэйлэн гэршэлнэ гээд «Лидова демократие» газетэ бэшэнэ.

Ядерна дайнай аюулые сараха талаар тодорхой хэмжээнүүдэй тогтоолнууд дотор заагдахадань, Вашингтон буруушаажа, дуугаа үгэдэг байба. НАТО-гай талаар тэдэнэй үсөөхэн союзнигууд США-е дэмжэдэг байгаа.

СОФИ. США-тай хара амяа хараһан хараа бодол ООН-ой Генеральна Ассамблейн 38-дахи сессиин хүдэлмэридэ ехэ бэрхэшээлнүүдые ушаруулба. Хэды тиигээшье һаань, яһала һайн үрэ дүнгүүд туйлагдаа гэжэ Болгариин «Земеделско знаме» газетэ тэмдэглэнэ.

Сесси дээрэ болоһон хөөрэлдөөнүүдэй үедэ совет делегациин дурадхалнууд халуунаар угтагдаба. СССР-эй ба бусад социалис оронуудай бүтэмжэтэй һайн эб найрамдалта үүсхэлнүүд сессиин хүдэлмэриие тодорхойлһон байна.

БАРУУН БЕРЛИН. США-гай захиргаанай хархис ябуулгануудые буруушааһан үгэнүүд ООН-ой Генеральна Ассамблейн трибуна дээрэһээ соностобо. Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ шэнэ ядерна ракетэнүүдые Европодо тараан тодхожо эхилхэдээ, гэрэ олон миллион хүнэй ами наһанда аюул тохеолдуулна гээд «Вархант» газетэ 38-дахи сессиин дүнгүүд тухай шэнжэлэл доторо бэшэнэ.

Сессиин хүдэлмэри мүнөө үеын гол шухала асуудалнуудта — эб найрамдалай, ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулхын түлөө тэмсэлдэ зорюулагдаһан байгаа гэжэ газетэ бэшэнэ. Шухала документые—ядерна дайе буруушааһан декларациие Генеральна Ассамблей баталан абаба.

КАРАКАС. Советскэ Союзай үүсхэлээр ООН-ой Генеральна Ассамблейн сессиин буу зэбсэгүүдые хураалгын, дайе зайсуулан саралгын асуудалнуудаар хэдэн шухала документнүүдые, тогтоолнуудые баталан абалга эб найрамдалые хамгаалха талаар уласхоорондын эмхиин бэелүүлдэг шухалын шухала алхам болоно гэжэ Венесуэлын Компартиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Эдуардо Гальегос ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлбэ. Мүнөө, уласхоорондын байдалай айхабтар орёо түгшүүрилтэй боложо байха үедэ, шэнэ тогтоолнууд илангаяа шухала удха шанартай болоно.

...ИР СЕНЭЙ ХӨӨРӨӨН

...Корейе нэгэ... бүхы корей... нэгэн һанал ...жэ ТПК-гай ...альна секре... президент ...Румынин ...етэдэ интер...тэмдэглээ. ...лай партиин ...дурадхалнай ...ативна гүрэ... гээшэ оро... эгээл бү...сэсэн мэр... болоно гэжэ

Американ империалистнууд бүхы дэлхэйе эзэмдэн зонхилхые оролдожо, эб найрамдалда ехэ аюул тохёолдуулна, сэрэгэй булимтаралгануудые хэнэ гэжэ КНДР-эй хүтэлбэрилэгшэ уласхоорондын байдалай асуудалнуудта тогтоходоо хэлээ.

США-гай империализмын харата ябуулгануудые, шэнэ түхэлэй ядерна буу зэбсэгүүдые Европодо тараан тодхолгые корей арад эрид буруушаана гэжэ Ким Ир Сен мэдүүлбэ.

ЭРДЭМТЭДЭЙ УРЯА

ВАШИНГТОН. Ядерна дайнай гал дүлэнһөө хүн түрэлтэниие аршалан абархын тулада аргатай бүхы юумэеэ хэхэ урянатайгаар американ элитэ мэдээжэ эрдэмтэд — «Буллетин оф атомик сайентистс» журналые хэблэн гаргагшад дэлхэйн бүхы оронуудай политическэ ба ниитын ажал ябуулагшадта хандаба. Буу зэбсэгүүдые хиналгын тала баригшадай нэгэдэлэй штаб-байшан соо үнгэргэгдэһэн пресс-конференцидэ тэдэнэр хабаадаһан байгаа.

Уласхоорондын байдалай орёо түгшүүрилтэй болоһондо һанаагаа зобожо байһанаа журналай ахамад редактор Бернад Фелд мэдүүлхэ зуураа, эдэ бүгэдэ американ ядерна шэнэ ракетэнүүдые Баруун Европодо тараан тодхолгоһоо үндэһэтэй гэжэ тэмдэглэлээ. Ядерна буу зэбсэгые түрүүлэн хэрэглэхэгүй гэһэн Советскэ Союзай уялга шухала удха шанартай байна гэжэ тэрэ хэлэбэ.

ХҮРШЭНЭРЭЙ ҺОНИН

АГИТБРИГАДЫН ХЭРЭГҮҮД

Ниитын мал ажалай үбэлжэлгын үедэ ниитэ-соёлой хүдэлмэри эмхидхэхэ штаб Шэтэ хотодо эмхидхэгдээ.

— Областиин 100 гаран автоклубуудай, агитпоездүүдай хүдэлмэриие тааруулан хүтэлбэрилхэ гээшэ тэрэнэй зорилго болоно,— гэжэ соёлой управлениин начальник В. Тимофеев хэлээ. —Табан мянган нүүдэл библиотекэ хонишодой байрануудта, фермэнүүдтэ эльгээгдэнхэй, областиин эгээл холын заха булангуудта уран зохёолшод, областной драмын театрай артистнууд, уран зураашад ошожо эхилээ. Агитбригадын гэшүүд тодорхой жэшээнүүд дээрэ түрүү дүй дүршэл харуулна, диафильмнүүдые хэрэглэнэ, гэрэл газетэнүүдые ба дайшалхы хуудаһануудые гаргана, «Халаахай» гэжэ сатирын хуудаһануудта залхуу нозог хүнүүдые шүүмжэлнэ. Комплекснуудта харуулан ойлгуулха агитаци шэмэглэхэ талаар эдэбхитэд туһалдаг.

Агитбригадын тоохондо ерэһэнэйнь һүүлээр уран һайханай бүлгэмэй кружогуудай эмхидхэгдэдэг байһаниинь һайшаамаар. Арадай уран бэлигэй «Байгалай үмэнэхи үргы» гэһэн харалгада хэдэн зуугаад эдэбхитэд хабаадана. Иимэ харалга хүдөөгэй ажалшадта ехээр һайшаагдадаг юм.

Зохёохы ажалтай интеллигенциин дэбжүүлһэн «Сибириие үндэр болбосоролтой хизаар болгоё!» гэһэн уряа бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ эхилээ. Холын һууриин тосхонуудта зурагай галерейнүүд болон выставкын залнууд нээгдэнэ. Жэшээлбэл, Алхана тосхоной соёлой байшанда сүлөө сагаа удха түгэсөөр үнгэргэхын тула бүхы эрхэ байдал байгуулагданхай. Буряадай оперо болон баледэй академическэ театрай артистнууд эндэ дуратайгаар ерэжэ, эрхим зүжэгүүдээ харуулдаг. Гэбэшье амжалтануудтаа дашуураад, дутуу дундануудаа тухай анхарангүй байха зэргэгүйбди гэжэ В. Тимофеев тоолоно. Областиин газар дайда уужам ехэ юм. Ажахынууд нэгэ нэгэнһээ холо оршодог аад, һайн харгы мүнөө дээрээ үшөө үгы. Манай эндэхи эрхэ байдалые хараада абангүйгөөр РСФСР-эй Соёлой министерствын баталһан автомобиль-клубуудые ашаглаха долоон жэлэй болзорые хороохо хэрэгтэй. Манда тэрэ таарахагүй юм. «Росконцерт» энээн тухай бодожо үзэхэ ёһотой. Орошодые, БАМ-ай барилгашадые бүри һайнаар хангахын тула концертын багахан коллективүүдые бүридхэбэл зүйтэй байха. Харин бидэ иимэ бүлэгүүдтэ һонирхолтой маршрут хэзээдэшье олгохо һэмди.

Харин мүнөө дээрээ областиин соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд мал ажалай түрүүшүүлтэй хамта «түхэрэен столой» дэргэдэ суглана: хүдөөгэй ажалшадай дура хүсэлэнгүүдые хараалаа абажа, хамтынгаа хүсөөр лэ тосхоной ажабайдалые удха түгэс ба һонирхолтой болгомоор программа зохёожо болохо бшуу.

М. ПРУТКИН,
ТАСС-ай корр.

Шэтэ.

ХҮН ба БАЙГААЛИ

ШАНГААР ТЭМСЭХЭ

Байгал далаймнай шухаг загаһадаараа болон бусад амитадаараа бүхы дэлхэй дээрэ суурхадаг гээд мэдээжэ. Суута омоли загаһан тэрэ тоодо оролсодог. Манай парти болон правительство «арюухан-далайн» баялигуудые арьбадхаха, тэдэнние гамтайгаар ашаглаха асуудалда саг үргэлжын анхарал хандуулжа байдаг. Энэ талаар бэелүүлэгдэхэ зорилгонууд «Байгалай байгаалиин баялигуудые ашагтай һайнаар хэрэглэхэ ба хамгаалха ябадал саашадань хангаха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй мэдээжэ тогтоол дотор тодорхойлогдонхой гээшэ.

Ушар иимэһээ омоли загаһанай нөөсэнүүдые арьбадхаха тушаа хэмжээнүүд абтана. Түрүүшээр табан жэлэй, удаань үшөө табан жэлэй саг болзорто Байгалай омолиие олзоборилго хориглогдоһон юм. Омоли үсхэбэрилхэ хэдэ хэдэн шэнэ заводууд баригдаба. Сэлэнгын, Баргажанай загаһа үсхэбэрилгын заводууд ашаглагдажа эхилээ.

Омоли загаһан намар бүри түрһөө хаяхаа гол мүрэнүүдые үгсэдэг гээшэ. Тиигэжэ тэдэ гол мүрэнүүдэй сэбэр уһан соо түрһөө хаядаг байна.

Гэбэшье загаһануудай түрһөө хаяха замда али олон бэрхэшээл тохёолдоно. Хулгайгаар агнуури хэдэг хүнүүд байгаалиин баялигуудта айхабтар ехэ хохидол ушаруулна. Гүльмэ, губшуур, гохо дэгээ, фитиль гэхэ мэтэ хорюултай зэбсэгүүдээр тэдэ хулгайшад омоли загаһа гам хайрагүйгөөр барина.

«Байкалрыбвод» управлениин, загаһа хамгаалдаг инспекциин хүдэлмэрилэгшэд хулгайгаар агнуури хэгшэдтэй тэмсэхэеэ эртээнһээ бэлдэжэ эхилдэг. Тэдэнэр өөрынгөө хүсөөр омоли хамгаалхаһаа гадна хүршэ хизаар, областьнуудай загаһа хамгаалгын инспекцинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдые уридаг. Шэтын, Эрхүүгэй областьнуудһаа, Яхадай АССР-эй загаһа хамгаалдаг инспекциин хүдэлмэрилэгшэдһөө гадна заримдаа Волго мүрэнэй эрьеһээ ерэдэг юм.

Сэлэнгэ мүрэнэй эрьеэр түхеэрэгдэһэн пунктнуудта ажаллагшад уһанай мүльһөөр хушагдаха болотор вахтадаа жагсадаг гээшэ. Тэдэнэй мэдэлдэ мотоортой онгосонууд, автомашинанууд шье үгтэдэг. Тиихэдэ «Байкалрыбвод» управлениин загаһа хамгаалагшад үдэр бүри вертолёдоор ниидэжэ, Сэлэнгэ мүрэнэй эрьеын шугы бургааһан соогуур хоргодоһон хулгайшадые баридаг байна.

Омоли загаһанай түрһөө хаяха үедэ иимэ хүсэтэй, олон харуулшадые табяашье һаань, һүниин харанхые һамбаашалан, хулгайгаар загаһа баригшад дайралдажал байдаг.

Сэлэнгэ мүрэнэй адагһаа эхилээд, Татаурово һуурин хүрэтэр энэ намартаа илангаяа олон хулгайшад балшыса баригдаһан байна. Юундэб гэхэдэ, Сэлэнгын загаһа үсхэбэрилгын завод хоёр газарта электро-хаалтануудые хэжэ, бүхы загаһанай өөдөө үгсэхэ ябадалые зогсооһон байгаа. Энээниие мэдэһэн хулгайшад мэшээгүүдээ омолёор дүүргээд зугадан арилхабди гэжэ бодоол ха. Большереченскэ загаһа үсхэбэрилгын заводһоо холо бэшэхэнэ Бабушкин городой түймэр сараха частиин хүдэлмэрилэгшэ В. И. Кузнецов, Кабанскын коопзверопромхозой хүдэлмэришэн В. И. Беликовтэй хамта 266 омоли хулгайгаар баряад, зугадаха гэжэ байтараа балшыса баригдаа һэн. Инспекторнүүд Баташов Куликов хоёр «Байкалрыбпромой» ПМК-гай электро-гагнууршан А. В. Чехров гэгшые уһанай эрьедэ барибад. Тэрэнэй нюуһан мэшээг соо 192 омоли байгаа. Уданшьегүй Тимлюйн цементын заводой транспортна цехэй хүдэлмэришэд А. К. Шайдуров, Ю. А. Панаев гэгшэдэй нюргандаа даажа ядатараа үргэлһэн мэшээгүүд соохоо 112 омоли инспекторнүүдэй гарта орэһон байха юм.

Байгша оной октябриин эхеэр Сэлэнгын эрье дээрэ инспекторнүүд һүниин харанхыда хоёр хүниие зогсообо ха. Тэдэнь Брянскын ОРС-ын хүдэлмэрилэгшэд А. Онашенко, В. Тютрин хоёр байһан.

— Эндэ юу хэжэ байнабта?— гэжэ тэдэ хоёрһоо асуухадань:

— Сэбэр агаараар амилхаяа, амархаяа ерээбди. Али агаар баһа таанадай мэдэлэй болонхой гү?—гэжэ шангарбад. Оршон тойронхи бургааһан соогуур шалгажа үзэхэдэнь, 150 омолитой мэшээг олдоо бэлэй.

— Бидэ юушье мэдэнэгүйбди,— гэжэ тэрэ хоёр бэеэ сагааруулхые оролдоо.

Хэды арсабашье, хаана ошохоб даа. Эдэ хоёр хулгайгаар загаһа барижа байһанаа мэдэрхэ баатай болоо. Һүниин тэн багта уһанай эрьедэ «сэбэр агаараар амилхаяа» ерэһэнэйнгээ түлөө сүүдэй шиидхэбэреэр хамта дээрээ 1550 түхэриг яла гүрэндэ түлэхэ болоһон байна.

Имэрхүү олон жэшээнүүдые эндэ үшөөшье дурдахада болохо. Теэд ямар хүнүүдэй һүниин харанхыгаар уһанай эрьеэр зайдаг байһаниинь мэдээжэ ааб даа. Олониитэдэ ашатай туһатай ажал хэдэггүй, албан хойрог хүнүүд хулгайгаар загаһа агнана. Жэшээлхэдэ, Прибайкалиин совхозой хүдэлмэришэн М. А. Кожевников 50 хүрэжэ ябаһан хүн. Тэрэ Сэлэнгын эрьедэ инспекторнүүдтэ гурба дахин һогтуугаар баригдаба. Инспекторнүүдэй Кожевников тухай совхозой директорһээ асуухада: «Бидэ гурбадахи үдэрөө тэрэнээ бэдэржэ байнабди»,— гэжэ харюусаһан байна.

Хорюултай үедэ «омолиин таргые хазаха» гэһэн 828 хүн уһанай эрьеһээ баригдаа. Тэдэнһээ буляан абтаһан гульмэнүүдыень холбохо болоо һаа, аяар 7 километр утатай болохо байна.

Загаһа хамгаалгын инспекцинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд омолиин түрһөө хаяха үеэр эсэхэ сусахые мэдэнгүй, унтаха нойргүйгөөр хүдэлхэ баатай болоно.

Участково инспекторнүүд Б. М. Калиберов, Н. Р. Афанасьев, Н. С. Плюснин, Л. А. Копиевкер болон бусад Байгал далайн баялигуудые хамгаалхын түлөө үсэд нэтэрүүгээр оролдожо, хулгайгаар загаһа агнагшадтай шанга тэмсэл ябуулаа.

Загаһа хулгайгаар агнадаг хүнүүдэй тоо һүүлэй жэлнүүдтэ хорожо байнхай. Ажалша коллективүүдтэ, хүн зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ниилээд эдэбхижээ. Загаһа хамгаалгын инспекцинүүдэй хүдэлмэридэ хамһалсаһан милициин, прокуратурын социалис зөөри хулгайлгатай тэмсэдэг таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд олоной хабаадалгатай хиналта шалгалтануудта туһалһан байха юм.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолтой зохилдуулан, омолиин түрһөө хаяха үедэ гол мүрэн дээгүүр мотоортой онгосонуудаар ниишэ тиишээ гүйлгэлдэхэ ябадал усадхагдаа.

Гэхэтэй хамта, хулгайгаар агнуури хэгшэдые улам үсөөрүүлхын тулада хиналтын хүдэлмэридэ олониитые хабаадуулха шухала. Ажалша коллективүүдэй партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд энэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулха аргатай. Хулгайгаар агнуури хэжэ ябатараа баригдаһан хүнүүд зарим коллективүүдтэ шүүмжэлэгдэнгүй орхигдодог байна. Ажахынуудай, предприятинууд болон организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд хуули, журам эбдэгшэдэй урда шанга эрилтэ табиха аргатайшье, ёһотойшье гээшэ.

С. ГОРБАТЫХ,
«Байкалрыбвод» управлениин ахалагша инспектор,

О. СТЕПАНОВ.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

ОГТОРГОЙМНАЙ АРЮУН СЭЛМЭГ БАЙГ ЛЭ

Энэ дэлхэйемнай ядерна дайнай аюул руу түлхижэ байһан Вашингтоной мүнөөнэй захиргаанай милитарис хараа шүгам, Советскэ Союзтай зүришэлдөөтэй байха гэһэн тэрэнэй политика бүхы дэлхэй дээрэ улам үргэнөөр зэбүүрхэн буруушаагдажа байна.

«США ба СССР хоёрой хоорондохи харилсаанууд мүнөөнэйхидэл адли муу хэзээдэшье байгаагүй юм» — гээд политика шэнжэлдэг американ институдай директор Р. Барнет «Ю. Эс. эй тудей» гэжэ газетэ һанаа зоборитойгоор онсолон тэмдэглэнэ. Эдэ бүгэдэ дээрэһээ бодожо үзэхэдэ: Рейгэнэй захиргаан Советскэ Союзда хэтэрмэ ехээр дураа гутажа, США, мүн тэрэшэлэн бүхы хүн түрэлтэнэй аюулгүй байдалай гол асуудалые ойлгохо хабаяа алданхай гээд тэрэ мэдүүлнэ.

Америкын политическэ элитэ ажал ябуулагша сенатор Эдвард Кеннеди Вашингтондо үгэ хэлэхэдээ, ядерна буу зэбсэгүүдэй талаар аюул ехэтэ политикаһаа арсажа, хөөрэлдөө хэхэ арга замаар уласхоорондын шахардуу шанга байдалые һуларуулха ябадал түйлаха уряатайгаар Сагаан байшанда хандаһан байна. «Олоч миллион американецуудай уряае мүнөөнэй захиргаанай ойлгожо, ядерна зэбсэгүүдэй нөөсые даб дээрэ хубилгангүй байлгахаар хиналта доро абаха ба буу зэбсэгүүдые горитойгоор хороохо дурадхалые дэмжэхэ байһандань һүүлэй һүүлдэ би найданаб»— гээд тэрэ Эн-би-си гэжэ телекомпаниин асуудалда харюу үгэхэдөө мэдүүлээ. Сенаторай һанамжа Холбоото Штадуудай олонхи хүн зоной хараа бодолтой зохилдоно. Неделидэ нэгэ удаа гарадаг «Тайм» журналай захилаар үнгэргэгдэһэн олониитын һанамжа асуултын дүнгэй ёһоор, асуудалда харюу үгэһэн американецуудай 67 процентнь «ядерна дайе һужэрөөжэ боломо арга боломжые багадхалгада зорюулагдаһан хүсэлэл оролдолго»—мүнөө үеын гол зорилго мүн гэжэ тоолоно.

Англи, ФРГ ба Италиин газар дээрэ «першингнүүдые» ба далита ракетэнүүдые тараан тодхожо эхилхэдээ, США ... гөө, мүн Баруун Европын оронуу... ниитэ хүн зоной һанал бодолые... даа огто абаагүй байһанаа элирх... руулба. Баруун Европын оронуудт... кан шэнэ түхэлэй ракетно-ядерна... сэгүүдые тараан тодхолгодо эсэ... дэлөөн улам р-здэжэл байһаар... британиин элдэб районуудта де... болон митингнүүд захагүй үнгэрг... дэндэ хабаадагшад Вашингтоной... серваторнуудай правительствын ... гамда эсэргүү байһаһаа эрид ш... дүүлнэ. Англиин эб найрамдал... тэмсэлшэд далайн-сэрэгэй флодо... онгосонуудай байдаг Фаслейнда... ошоһон харгы дээрэ гаража, хаал... зогсоһон байна.

Англиин телевидениин шэнжэл... олониитын һанамжа асуулта мү... гэргэһэн байна. Тэрэ асуултын... ёһоор, асуудалда харюусаһан а... дай 52 процентнь орон дотороо... ракетэнүүдые тодхолгодо эсэргүү... мэдүүлээ. Тиихэдэ 66 процентн... газар дээрэ эхилээд байһан далит... нүүдые тодхолгые дары түргэн б... эрилтэ табина.

«Европые, мүн бүхы дэлхэйе ядер... гаар галдаха стратегиин хохидол... бидэнэр хүсэнэгүйбди,—гээд ФРГ-... тын олон тоото элитэ ажал ябуу... гар табилгатайгаар Бонндо гараагда... дотор хэлэгдэнэ. Баруун Германи... найрамдалай түлөө тэмсэлшэд ... сохилтодо хэрэглэгдэхэ американ... ядерна зэбсэгүүдые орон дотор... годо эсэргүү хүдэлөөгөө эдэ уд... улам үргэдхэжэ байна. Тэдэнэй... ФРГ-эй бундестагай ба ландтагуу... гадууд, профсоюзуудай эдэбхитэй... ажал ябуулагшад ябалсана.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэл... дэлхэйнгээ огторгойе хододоо а... сэлмэг байлгаха эрилтэ табина.

ШИИДХЭГДЭШЭГҮЙ ЗҮРИШЭЛДӨӨНҮ...

Американецуудай Европын мори унаад, таһа шабхуурдажа байһан шэнгеэр США ба Баруун Европо хоёрой экономическа харилсаае Вашингтондо ойлгодог болонхой. Энэ образ хадаа капиталис оронуудай дунда ээрхэн зонхилхо талаар Рейганэй захиргаанай имперскэ эрмэлзэлдэ харюусана.

Гэбэшье США-гай дээрэлхүү бардам энэ эрмэлзэлээ бэелүүлгэдэһэн элдэб бэрхэшээлнүүд тохёолдоно. Түрүүшын сохилто хэхэ американ ядерна ракетэнүүдые Европодо тараан тодхохо хэрэгтэ Вашингтониие дуураан дэмжээшье һаа, Баруун Европын оронууд экономическа хэрэгүүдтээ ондоо харааһай байһанаа харуулна. Энэ талаар гүрэнэй секретарь Дж. Шульц гэгшээр толгойлогдоһон, дүрбэн министрэй американ талые түлөөлһэншье һаань, Холбоото Штадуудай «Юрэнхы дэлгүүртэй» мэнэ һаяхан Брюссельдэ үнгэргэһэн хөөрэлдөөнэй урагшагүйгөөр панхаруудтаһан ушар бодото жэшээ боложо үгэнэ. Баруун Европын оронуудһаа эрхим һайн шанартай булад худалдан абалгые болюулха зорилгоор Вашингтоной абаһан хэмжээнүүдые Баруун Европын оронууд эрид шууд буруушааһан байна. Тэдэ хэмжээнүүдынь экономическа кризистэ нэрбэгдэһэн Баруун Европын металлургическа промышленностьда айхабтар ехэ хохидол ушаруулна.

Хүдөө ажахын продукцинуудые экспортдо гаргалгые болюулха, США-һаа хүдөө ажахын эд бараа Баруун Европо руу ехээр асархын тулада үүдыень үргэдхэхэ гэһэн американ эрилтэнүүд Баруун Европын гүрэнүүдээр мүн лэ буруушаагдаа. Тэрэшэлэн Баруун Европын аграрна продукциин Дүтын Зүүн зүгтэхи ба Африкадахи заншалта дэлгүүрнүүдые Вашингтоной буляан абаха һэдэлгэ эрид шууд буруушаагдаа.

Валютно-финансова асуудалаар США ба Баруун Европо хоёрой хоорондо... шэлдөөнүүд улам хурсадажа үргэл... Орон доторoo банковска тоосоо... рииe дээшэлүүлэн, Рейганэй захи... руун Европоһоо капиталай айхаб... океанай саагуур «урдан ошолго»... Америкын политикые бүхы ша... дэмжэдэг Англиин премьер-мини... Тэтчершье энэ ушарта Вашингтоно... ганyудые буруушааха баатай боло...

США-дахи процентнэ ехэ түлбэр... Европын оронуудта өөһэдтэнь шу... рэгтэй байһан капиталыень бага ... бэшэ, харин долларто хэрэглэмжэ ... болгоно. Энэ ушарһаа доллар... дээшэлнэ, америкaн валютаар хон... маа хэхэ ябадал улам үргэднэ. Д... үндэр үнэ сэн экономическа тала... галтагүй, тэрээнһээ гадна мэрг... үгэһэн сэгнэлтын ёһоор, тэрэн... дүрбэнэй нэгэ хуби хубхай хооһо... шээ үргэгдэнхэй. Баруун Европын о... гадаадаһаа асарагдаһан (импорт... хэй эд ба нефтиин сэнгые дэ... аргаар, худалдаа наймаанда тон ... гаргашаар долларой түлөө тоо... Эдэ бүгэдэ экономикодонь түйла... хидол ушаруулна.

Дэлхэйн дэлгүүрнүүд дээрэ ур... тулалдаануудые тэсэхэ хаба шада... руулхагүйе оролдон, США нүгөөд... арга шадалые һуларуулхые с... Иимэ эрхэ байдалда экономическ... шээлһээ гараха, хүдэлмэригүй ... үсөөрүүлхэ тэмсэлдэнь Рейганэй ... най һаад түбэг тохёолдуулжа ба... Баруун Европо мүн лэ һанаагаа зоб... Иигэжэ США ба Баруун Европо... хоорондо экономическа асууда... шиидхэгдэшэгүй зүришэлдөөнүү... болоно.

ВАШИНГТОНОЙ ҮМӨӨРЭЛГӨ...

Холбоото Штадуудаар дэмжэгдэжэ байдаг ЮАР-ай расис журам Анголодо эсэргүү ээрхэг түримхэй ябуулгануудаа улам үргэдхэжэ байһаар. Тиигэжэ бэеэ даанхай энэ орондохи байдалые эмхи гуримгүй болгожо, Африкын урда зүгтэхи арадуудта шэнэ түхэлэй колониальна журам тогтоохые оролдоно. Преториин сэрэгүүдээр Анголын Арадай Республикын зарим хубиин хуули бусаар эзэмдэгдэһэн тухай асуудалай ООН-ой Аюулгүйн Соведтэ зүбшэн хэлсэгдэһэн дүнгүүдые дэлхэйн хэблэл тайлбарилна. ЮАР-ые буруушааһан ба Анголын газар дээрэһээ расистнуудай эзэмдэлгын сэрэгүүдые үгэ дуугүйгөөр дары түргэн гаргаха эрилтэтэй резолюцида дуугаа үгэлгын болоходо, гансахан США-гай делегаци һаналаа бариһан байха юм.

Преториин хархисуудтай хамта Вашингтоной империалистнуудай Аюулгүйн Соведтэ зэмээ амасалсаха байһаниинь ойлгосотой. Шэг шарайн илгаагаар хүниие доромжолхо тушаа Рейганэй захиргаанай бэелүүлжэ байһан политика «ЮАР-ай расистнуудай ябуулгануудые улам үргэдхэлгэдэ, ээрхэг түримхэй шэнэ аашанyудта түлхинэ»,— гээд Танзаниин ООН дохи саг үргэлжын түлөөлэгшэ П. Рупиа мэдүүлээ.

Эндэ иимэ нэгэ ушар тушаа дурдахада болоно. Уласхоорондын эб найрамдал ба аюулгүй байдалда аюултай Урда-Африкын ээрхэг түримхэй ябуулга тухай асуудалай ООН-до зүбшэн хэлсэгдэжэ байха үедэ Претори дэлхэйн нэгэдэлэй һанамжые бүдүүлигээр анхарангүйгөөр Анголодо ээлжээтэ добтолго хэбэ. ЮАР-ай сэрэгүүд декабриин 17-до Анголын сүлөөлэлгын армиин арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй Уила провинцида эзэлжэ байһан газар... ляан эзэмдэхэ һэдэлгэ гаргаһан ба... Харата энэ ябуулгатаяа хамта ... һуурин шадар ракетно-бомбово ... хээ. Преториин сэрэгэйхид амгала... һуудалтай хүн зоной дунда хэ... харата муухай ябуулга хэнэ. Хүнүү... һан ба шархатаһан, элдэб объекты... даргагдаһан байна.

1981 оной августһаа хойшо ЮА... рэгүүд Анголын Кунене провинци... дэһэн зандаа. Ондоо хэншье б... США тэндэһээ ЮАР-ай сэрэгүү... түргэн гаргаха эрилтэтэй ООН-ой ... Соведэй резолюцида хорилто хэ... хэрэглэһэн гээшэ.

Претори ба Вашингтон ямар ... табинаб? Расистнууд Анголын ур... тогтожо абаад, Сагаан байшанга... дэмжэлгээр тэндэ дахуул зах... байгуулхые оролдоно. Тэрээхэн ... дэгтээ «Овимбундуугай республик... нэрэ һанаашалаад, үшөө Унита гэ... хис организациин удамарша, ... түлөөһэ абадаг агент Жонас Сави... шые «президентээр» табиха гэжэ ... хэй. Миил хооһон һанаашалгад... тэрэ гүрэнэй газарые Африкын ... тэхи национально-сүлөөрэлгын ... нүүд болон түрүү үзэлтэй жураму... гүү тэмсэлэй бааза болгоод, ра... болон тэдэниие үмөөрэгшэд ... патриодуудые дараха, Анголын ... правительствые унагааха зорилго ...

О. ШИР...
И. АБЛ...
С. К...

ХОРИИН РАЙОНДО

ТҮРҮҮШЫН ЗҮЖЭГ

Тээгдын дунда һургуулиин һурагшад А. Н. Островскиин «Гроза» гэжэ зүжэгые табижа, нютагайнгаа харагшадай анхаралда дурадхаһан байна. Һургуулиин театрай түрүүшын зүжэгые В. Д. Жигмитова найруулан табяа. Һурагшадай түрүүшын туршалгын дутуу дундатай байбашье, тэдэнэй оролдолгые, образоо тодоор харуулха гэһэн эрмэлзэлыень тэмдэглэхээр.

МЭДЭЭСЭЛЭЙ ҮДЭРНҮҮД

Районой түбэй библиотекын хүдэлмэрилэгшэд О. Л. Ситникова, Т. А. Халтанова, Л. Д. Харитонова гэгшэд Торюугтын найман жэлэй һургуулида мэдээсэлэй үдэр үнгэргэбэ. Районой түбэй болон М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэнүүдэй фонднуудһаа бүридүүлэгдэһэн «Багшанарта туһаламжа» гэһэн выставкые тэдэнэр эмхидхээ.

Мүн иимэ үдэрнүүд Дээдэ-Тайлсын, Улаан-Одоной, Хориин дунда һургуулинуудта үнгэргэгдэһэн байна.

В. ХАРНАХОЕВ.

ГДР. Шварденбергын багша мэргэжэлтэй Олаф Ульбрихт (зураг дээрэ) модоор элдэб зүйлнүүдые уран гоёор бүтээдэг юм. Тэрэ мүнөө 32-той. Үшөө студент ябахадаа, тэрэ арадай уран бэлигэй энэ зүйлөөр һонирходог байһан. Мүнөө тэрэ сүлөө сагтаа модоор элдэб бүтээл хэдэг юм. Тэрэнэй гэртэхи мастерской соо 300 гаран бүтээл, хасуури болон линэ модоор бүтээгдэһэн гоё һайхан паннонууд бии болонхой.

АДН—ТАСС-ай фото.

СПОРТ

ТОБШОХОНООР...

ҺУР ХАРБАЛГА. «Урда зүгэй годлинууд» гэһэн бүхэсоюзна мүрысөөн Узбегэй ССР-эй Термез хотодо долоодохёо үнгэргэгдэбэ. Долоон союзна республикын 102 мэргэшүүл энэ мүрысөөндэ хабаадажа, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлһэн байгаа. Зүүн Сибириин технологическа институдай механическа факультедэй 4-дэхи курсын студентка Сыржигма Цыремпилова М-1 упражненеэр харбахадаа, 1160 очко тудажа, СССР-эй спортын мастерай норматив дүүргээ. «Буревестник» бүлгэмэй ахалагша тренер Д. Р. Эрдынеев тэрэниие һурган хүмүүжүүлдэг юм.

ТЕННИС. Ветерануудай дунда столой теннисээр түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн нарин сэмбын комбинадай спортзал соо үнгэргэгдэжэ, дүшэн хүн хабаадаһан байна. Технологическа институдай багша Б. Цыренжапов, авиационно заводой түлөөлэгшэ З. Асалханова болон бусад илалта түйлаба.

• • •

«Буревестник» бүлгэмэй сугалуулагдамал командануудай дунда столой теннисээр зонын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Улаан-Үдэдэ болобо. Эндэ республикымнай ниислэл хотын теннисистнүүд Шэтын студентнэрые 6:3 тоотойгоор шүүгээ. Манай командын илалтада спортын мастерта кандидадууд Е. Епишкина, М. Пескова, С. Курдюков, А. Павлов гэгшэд ехэ хубитаяа оруулһан байна. Тиигэжэ манай команда ерэхэ жэлэй май һарада Иваново хотодо үнгэргэгдэхэ РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө түгэсхэлэй наадаанда хабаадаха эрхэдэ хүртэбэ.

ШАТАР. Монголой болон Буряадай АССР-эй суглуулагдамал командануудай нүхэд ёһоной мүрысөөн Улаан-Баатар хотодо дүүрэбэ. Арбан эрэшүүл, хоёр эхэнэрнүүд командануудай бүридэлдэ ороһон байгаа. Манай республикын шатаршад 11,5:12,5 тоотойгоор шүүгдэбэ.

Манай командаһаа БАМ-ай инженер-барилгашан, спортын мастер Рашид Яхин Монголой бэрхэ шатаршадай нэгэн — уласхоорондын мастер Л. Мягмасурэнтэй наадахадаа, хоёр партидаа шүүжэ, ехэ амжалта түйлаһан байна. Спиридон Могордоев, Бато Мункоев, Игорь Брылев гэгшэд түс тустаа 1,5 очко абаба. Тиихэдэ үбгэ һамган хоёр Владимир болон Татьяна Агафоновтон хоёр партидаа тэнсэһэн байха юм.

• • •

Шатараар «Спартак» бүлгэмэй областной соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн боложо байна. 22 шатаршад хабаадана. Тэдэнэр швейцарска гуримаар 9 наада үнгэргэхэ юм.

Улаан-Үдын кондитерскэ фабрикын хүдэлмэришэн Виктор Назимов илангаяа эдэбхитэй һайнаар наадаа. Тэрэ түрүүшын табан партида бултандань илалта түйлаа. Буряадай филиалай эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ Валерий Цыреннимаев 4 очкотой боложо, хоёрдохи һуури эзэлнэ. Б. Буруев, В. Дриевский, В. Шабаганов гэгшэд тэрээнһээ хахад очкогоор гээгдэнэ. Һурагшад В. Косяков, В. Максимов гэгшэд яһала һайнаар наадажа, удаадахи һууринуудые эзэлнэ.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

Спортлотонуудай декабриин 17-до үнгэргэгдэһэн 51-дэхи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«49-һөө 6-ень тааха спортлото»: 585.379 билет ороо. Зургаан номер хэншье таабагүй, табан номер (10 карточка) таагшад — 3.979 түхэриг, дүрбэн номер (744 карточка) тааһан хүнүүд — 70 түхэриг, гурбан номер (16748 карточка) таагшад 5 түхэриг абаха байна.

«36-һаа 5-ень тааха спортлото»: 3 948273 билет ороо. Табан номер (40 карточка) тааһан хүнүүд — 5.975 түхэриг, дүрбэн номер (4715 карточка) таагшад — 98 түхэриг, гурбан номер (121454 карточка) тааһан хүнүүд 4 түхэриг абаха.

«Спортлотонуудай» 51-дэхи тиражай шүүбэринүүд декабриин 28-һаа январиин 28 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

ГАИ-гай ЭКРАН

Транспортые үбэлэй сагта жолоодохонь бэрхэтэй болодог. Харгы замай мүльһэтэ хэдэ, жолоошон машинын тусхай тогтоогдоһон скоростиие дээшэлүүлхэгүй, харгын дүрим хазагайруулхагүй гэжэ оролдохо зэргэтэй. Мэргэжэл шадабари ехэтэйшье жолоошон энэ һануулга мартаха ёһогүй юм.

Северобайкальскһаа һая иимэ мэдээсэл абтаба: «ЛенинградБАМстройн» нүүдэл оньһожоруулагдамал колоннын жолоошон Л. Мельчиков Северобайкальскһаа Нижнеангарск хүрэхэ замда халтируухай харгые хараадаа абангүй «Жигули» машинаар түргөөр гүйлгэжэ ябаһаар, руляа алдажархиһан байна. Тиин урдаһаань ерэжэ ябаһан «КамАЗ-тай» мүргэлдэшоо. Аварии хойшолонгынь иимэ: гурбан хүн наһа бараа, нэгэниинь хүндөөр гэмтээ. Гурбан часай үнгэрһэнэй удаа энэл харгыда дахинаа эгээл иимэрхүү аварии болобо. Хубиин «Жигули» машинын жолоошон А. Васьков мүльһэтэһэн харгыда машинынгаа скоростиие саг соонь доошолуулаагүй Хойшолонгынь гэхэдэ, урдаһаань ерэжэ ябаһан «КамАЗ-тай» мүргэлдэшэбэ. Жолоошон өөрөө наһа бараа, 4 пассажир хүндөөр гэмтээ.

Иигэжэ оройдоол хахад үдэрэй туршада нэгэл харгыда хоёр аварии болежо, аяар 4 хүн наһа бараһан байна. Халтируухай харгыда жолоо шодой һэримжэеэ алдаһанһаа иимэ гэнэ усал болоо бшуу.

• • •

Мухар-Шэбэрэй арадай сууд «Бурводстройн» ПМК-гай автоколоннын слесарь А. Трофимовай уголовно хэрэг хаража үзэбэ. Тэрэ үдэр Трофимов нүхэдтэеэ архидаһан байгаа. Удаань тэдэнэр машинада һуужа, «бага зэргэ сэнгэхэ» гэжэ шиидээ һэн ха. Хонхоло хүрэхэ замдаа Трофимов руляа алдажа харгын дэргэдэхи столб мүргүүлһэн байна. Кабина соонь һууһан хоёр пассажир хүндөөр гэмтээ.

РСФСР-эй Уголовно кодексын 211-дэхи статьягай ёһоор Трофимов хоёр жэлээр эрхэеэ хэһагдажа, салин хүлһэнэйнь 20 процент гүрэндэ оруулагдажа байха гэһэн шиидхэбэри абтаа.

Н. СЕМЕНОВ
ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэ

НИКАРАГУАГАЙ ҮХИБҮҮДТЭ

СССР-эй залуушуулай эмхинүүдэй комитет ба Эб найрамдалай совет фонд Никарагуагай үхибүүдтэ олон мянгаад нааданхай Аэрофлодой самолёдоор Манагуа эльгээбэ.

Энэ халаа ВЛКСМ-эй ЦК-гай ба СССР-эй КМО-гой үүсхэлээр ноябриин 17-һоо 23 болотор манай орон дотор үнгэргэгдэһэн Никарагуагай арадай ба залуушуулай тэмсэлтэй һанала нэгэдэлгын долоон хоногой тодорхой үрэ дүнгүүдэй нэгэниинь болоно. Һаналаа нэгэдэлгын митингнүүд, политическэ дуунай ба плакадай конкурснууд мүн бусад хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэбэ. Комсомолой болон пионерэй олохон эмхинүүд ажал эмхидхэһэн, түмэр түдэгэ болон саарһа суглууһан байгаа. Эндэһээ ороһон мүнгэ «Никарагуагай үхибүүдтэ» гэһэн тэмдэгтэйгээр Эб найрамдалай совет фондо оруулһан байха юм.

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Һунгалтые угтуулан» — түрүү бэшэг «Үгэеэ ажал хэрэгээрээ баталаабди» — С. Филипповэй статья. «Таксимодо поезд ерэбэ»—М. Бекетовэй репортаж. Нютагай, союзна мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда. Партийна ажабайдал: «Үглөөдэрэйхиеэ бодомжолхо» — М. Базаровагай статья. «Хайша хэрэгээр хандана» А. Тарасовай статья. «Дамжуулагдахаар түлхюур» — Г. Банкуевай статья. Н. Ефимовэй фото-мэдээсэл.

Гурбадахи хуудаһанда. «Алас-Дурна программа»— В. Чичкановай статья. Хилын саанахи мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Түрэл нютагай захяа»—В. Добрынинай статья. «Гашуудал мартагдадаггүй»—бэшэгүүдэй шэнжэлэл. «Байлдаанай гүн соо партида абтаһан» —Н. Борисовай статья. Спортын һонинууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — П. И. Чайковскиин «Спящая красавица» балет. 12.50 — Шэнэ һонин. 19.45— «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Байгал» — шэнэ һонинoй программа. 20.10 — «Буряад хэлэнэй хэшээл». 20.30 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 20.40 — «Зүүн Сибирь—киножурнал».

Москва. 20.55 — «Человек на полустанке» — уран һайханай фильм. 22.00 — «Время». 22.35 — Хүгжэмтэ дамжуулга. 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Бага байхадаа бүтэдаа зурадаг һэмди». 9.35, 10.45 — Байгаалишэнжэлэлгэ. 2-дохи класс. 9.55 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.15 — Француз хэлэн. 11.05 — «ПТУ-гай һурагшадта», «Гоё һайханиие ойлгодог байхаар хүмүүжүүлгэ». 11.35, 12.40 — Хүгжэм. 3-дахи класс. «СССР-эй арадуудай хүгжэм». 12.05— «Шатарай һургуули».

Улаан-Үдэ. 19.00 — Мульфильмнүүд. 19.30 — Түрүү дүй дүршэл тухай кино-мэдээсэл. 19.50 — Соносхолнууд.

Москва. 20.00— Мультфильм. 20.20 — «Манай саад».

Улаан-Үдэ. 20.55 — Хүгжэмтэ забһарлагга.

Москва. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашууд!» 21.20— Волейболоор СССР... пионат. Эрэшүүл. ... лист» (Л) — «Р... (Ригэ). 21.50 — ... ССР-эй техническ... һургуулинуудай Со... гой цимбалистнууд... рэй концерт. 22.00 ... 22.35 — «Гсгода ... уран һайханай ф... Санын спортоор ... мүрысөөн. 30 кило... шууд.

Редактор
Р. Б. ГАРМ...

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН УДЭ ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23 редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62 отв секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35 сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-61, 2-57-63 информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95 отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-01750. Заказ № 296. Индекс 04649.